

AUSTRALIJOS LIETUVIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PENKTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1952 m. lapkričio/November 8 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 22(108)

Kas laimes

(Atiduota spaudai 36 valandos prieš J.A.V.-bių prezidento rinkimus)

Daktaras Gallupas, garsusis viešosios nuomonės instituto vadovas, šiuo metu rūšiuoja savo "galutinus" davičius ir statistines pranašybes apie prezidento rinkimus. Pereitą šeštadienį jo tyrimai rodė, kad Eisenhoweris vis dar turi daugiau šansų laimėti už Stevensoną, tačiau buvusio generolo simpatijos po truputį rodo tendencijų mažėti.

Pačius rinkimus, betgi, neabejotinai nulems apie 13 milijonų Amerikos balsuotojų, kurie iki šiol visose statistikos rubrikose vis dar yra žymimi "neapsprendę". Tai vis piliečiai, kurie nėra lojalūs kuriai nors vienai partijai ir per kiekvienus rinkimus balsuoja, apsisprendami to momento reikalavimų šviesoje. Į tokių žmonių balsavimą neabejotinai įtakos turi ir abiejų kandidatų kalbos, vienoje arba kitoje partijoje išryškėja skandalai (o tie skandalai, kažkokių apyvostų dėka, nuolatos išaiškėja per rinkiminę kampaniją) arba ir paskutiniu momentu toks balsuotojas paklauso ir draugų patarimo.

Čia paminėjome, kad nemaža nulemia ir kandidatų kalbos. Kokios, pagaliau, buvo sakomos kalbos šioje kampanijoje? Tikrai įtakingų kalbėtojų buvo trys: Eisenhoweris, Stevensonas ir dabartinis prezidentas Trumanas. Kiekvienas jų kalbėjo kitaip, kitokiomis oracinėmis priemonėmis stengdamasis pasiekti savo tikslą. Jau ankstesniuose "AL" numeruose minėjome, kad ypač Trumano kalbas patį amerikiečių spauda vertina gana skeptiškai. Kraštutiniai laikraščiai, kuriuos jo kalbas tiesiog paskelbė "dvokiančiomis". Jis ypatingai leidžiasi į asmeniškumus ir esminis jo kalbų leitmotyvas bene bus — "Eisenhoweris generolas tai geras buvo ir šiaip senukas malonus, tik kad jau naivus, suvaikėjęs ir respublikonų "bosų" tam-

pomas". Stevensonas gi sakė kuone geriausias kalbas iš visų. Jo kalbos buvo logiškos, intelektualiniai brandžios, rimtai argumentuotos ir, apskritai, įtaką turinčios į galvojančią visuomenės dalį, kuri pati stengiasi susidaryti savo nuomonę įvairiais gyvenimo reiškiniais.

Tuo tarpu Eisenhoweris, kuris toli gražu nėra toks puikus oratorius kaip Stevensonas, savo kalbas grindė emocijomis. Jis galėjo Amerikos vaikinų kraujo, liejamo Korėjoje ir kad tų vaikinų verkiančias motinas paviliotų, net žadėjo pats asmeniškai vykti į Korėją "karo baigti". Jis ne logiškais argumentais, bet amerikoniškai patriotiniais elementais stengėsi patraukti "abejojančiųjų" balsus į save.

Kas gi bus naujuoju Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu, kuris, šalia Jozefo Džiugašvilio (dabar Stalinu vadinamo) taps bene galingiausiu žmogumi pasaulyje? Tikriausiai, šitas eilutes skaitydami, ir jūs ir mes tai jau žinosime...

SOVIETAU NEPRALEIDŽIA J.A.V. TANKŲ

Nepraleisdami traukinio su amerikiečių tankais į Vakarų Barlyną sovietai pirmą kartą po garsiosios 1949 metų Berlyno blokados tiesioginiai sutrukdė JAV tiekimą Berlyne.

Tankai yra Pattonai, kiekvienas 47 tonų, kurie turi pakeisti pasenusius Pershing tipo tankus šiuo metu amerikiečių vartojamus Berlyne. Sovietai paaiškino, kad tankai esą "persunkūs sovietų geležinkelių sistemai". Tačiau pieš kelias dienas jie praleido pirmą ešaloną su tais pačiais tankais be jokių trukdymų.

KOMUNISTAI IMIGRANTŲ TARPE?

Australijos imigracijos ministeris Mr. Holt, saryšy su pastarosiomis italų riaušėmis Sydnejuje, paskelbė, kad jo žinios riaušės buvusios suorganizuotos komunistų. Griežtą protestą dėl to pareiškė Italijos pasiuntinys Australijoje, o taip pat ir Italijos užsienių reikalų ministerija Romoje.

PRANCUZIJA PRADĖJO OFENSYVĄ INDKINIJOJE

Pracūzų pėstininkai ir aviacija pradėjo plataus masto ofensyvą prieš komunistines Vietnamo pajėgas dėl Juodosios upės pervažį. Pažymėtina, kad prancūzai visomis priemonėmis šiuo metu stengiasi perimti ofensyvą į savo rankas, kaip tik po JAV pasekretoriaus Mr. William Fosterio pareiškimo, kad JAV Indokiniją laiko esminiu atsparos tašku kovoje prieš komunizmą.

SOVIETŲ TAIKOS PLANAS

Višinskis Jungtinių Tautų Politiniam Komitetui po 3 su puse valandų kalbos pasiūlė naują razioluciją dėl karo pabaigos Korėjoje:

* Jungtinių Tautų Generalinė Konferencija įsteigia komisiją, kuri rūpintųsi taikingu Korėjos klausimo išsprendimu ir į tokią komisiją įeitytų visos tiesioginiai ir netiesioginiai į Korėjos konfliktą įsivėlusios tautos.

* Komisija neatidėliojant turėtų imtis žygių pasiekti Korėjoje taikos, suvienijimas turėtų būti paliktas pačių Korėjiečių rankose, tačiau komisijos priežiūroje.

Višinskis pabrėžė, kad tik karo belaisvių grąžinimo klausimas trukdo pasiekti susitarimą Korėjoje. Žinoma, jis nepamiršo paminėti, kad tik amerikiečiai dėl to esą kalti...

MAU — MAU KELIA TRIUKSMĄ

Kenija jau senai, net ir pažangiau mastančių Britų, yra rodoma pavyzdžiu "kaip kolonija neturi būti administruojama". Žinomas Britų autorius Alexander Campbell, kuris prieš porą metų lankėsi Kenijoje, baltuosius Kenijos gyventojus pavadino "vaisingais ir dosniais, nors tikslai savo rasės žmonems, tačiau su labai ribotais protiniais ištekliais". Rašytojo žodžiais baltaodžiai Kenijoje apie nieką kitą nekalbėdavo, kaip tik apie pinigus, skandalus, bridžą ir golfą... Kenijos mokesčių sistema pasižymi tuo, kad baltaodis temoka apie 1 keturiąsimtąją dalį savo pajamų, gi juodaodis tarp trečdali ir pusės. Nairobi čiabuvių tarpe venerinės ligos yra nepaprastai plačiai išsiplėtusios, ir apie 50% visų čiabuvių naujagimių miršta. Kada vyriausybė norėjo Nairobi mieste pastatyti koloniją medžio ir skardos barakų čiabuviams, vietiniai baltaodžiai užprotestavo, nes "juodukai esą lepinami". Baltieji fermeriai iš viso valdo 12.750 kvadratinų mylių pačios derlingiausios Kenijos žemės, tačiau jie tektulivavo tik 6% visos šios žemės, iš kurios juodukai buvo išstumti. 9.000 juodukų kas metai buvo areštuota už mokesčių nesumokėjimą.

Jeigu dar pridursime, kad baltaodžių ir juodukų čiabuvių santykis Kenijoje yra 1 su 175, galėsime truputį objektyvesnėje šviesoje vertinti pastaruosius neramumus šioje kolonijoje. Beje, pažymėtina, kad virš minėti faktai yra visi paimti iš Britų spaudos.

Mau-Mau yra slapta Kenijos juodukų organizacija, kuri remiasi pagoniškais "vu-du" prietaisais ir savo teroru bei įvairių prietarų baime priverčia klausyti vis didesnius juodukų skaičius Kenijoje. Mau-Mau svarbiausias tikslas yra absoliučiai atsikratyti europiečių valdžios ir "Afriką valdyti juodiesiems". Visa eilė teroro aktų, kaip atskirų baltųjų žiaurių nužudymų, su baltaisiais bendradarbiaujančių juodųjų žudymais ir panašiai, Mau-Mau Kenijoje pasidarė rimta jėga, kad Kolonijų Ministerija Londone rado reikalo į Keniją pasiųsti specialius papildomus kariuomenės dalinius, kurie kartu su vietine policija daro plataus masto valymus ir areštus. Iki šiol kariuomenė jau dalinai Mau-Mau terorą atramdė, tačiau galutino tos organizacijos sunaikinimo dar nematyti.

Patį Mau-Mau neabejotinai nėra pateisinas reiškinys. Tai tik vieno negiamo kraštutinumo bandymas pakeisti kitu — žiauriu ir puslaukiniu teroru. Tačiau politiniuose Londono sluoksniuose tuo jau pradeda susirūpinti ir manoma, kad su laiku Kenijoje bus priedita prie pažangios, o tuo pačiu ir abiem pusėm naudingesnės sutvarkymo.

BRITŲ ATOMINĖ BOMBA — GALINGIAUSIA

Ekspertai tvirtina, kad Britų atominė bomba, neseniai susprogdusi Monte Bello salyne, šiaurės vakarų Australijos pakraščiuose yra pati galingiausia iš visų iki šiol susprogdintų atominių bombų. Šitas tvirtinimas paremiamas faktu, kad laivas, kuriame bomba buvo detonuota, tapo visiškai sutirpintas.

Pats bandymas Monte Bello buvo skirtas ištirti pasekas, kurias padarytų atominė bomba slapta įvežta į Britų uostą ir susprogdinta. Iš įvairių šaltinių teigiama, kad bandymai visokiariopai pasisekė.

Manoma, kad dabar Jungtinės Amerikos Valstybės, kurios iki šiol atominės paslaptis slėpė ir nuo Britų, atominis tyrimus vykdys kartu su Britais.

STERLINGAS VIRŠ PARITETO

Pirmą kartą nuo paskutinės valiutos reformos, svaras sterlingų Londono laisvojoje biržoje buvo kotiruojamas virš pariteto. Už vieną svarą sterlingų buvo mokama 2,812 dol.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

*Rugsėjo 16, 17 ir 18 d. "Tiesoje" buvo skelbiama, kad Vilniaus operos teatre rugsėjo 20 d. vakare bus opera "Carmen", dalyvaujant Kipriui Petrauskui. Tačiau rugsėjo 19 d. vietoj "Carmen" jau buvo įrašyta opera "Hal ka", neminint K. Petrausko. Taigi numatytasis "Carmen" spektaklis su K. Petrausku neįvyko.

*Buvęs Lietuvos universiteto profesorius P. Šivickis, dabar priskirtas prie LTSR Mokslų Akademijos Žemės ūkio Instituto, anot rugs. 13 d. "Tiesos", drauge su to paties instituto bendradarbiu A. Palajūna, tyrinėja Lietuvos dirvožemio pagerinimo problemas... Stalingrado Hidroelektrinės Stoties statybos rajone. O rugs. 19 d. "Tiesoje" skelbiamas prof. P. Šivickio laiškas, kuriame jis rašo: "Rašau šį laišką, būdamas toli nuo Lietuvos, bro liškoje Kazachstano respublikoje. Žinia apie didingus naujojo penkmečio plano metmenis, paskelbtus XIX partijos suvažiavimo išvakarėse, pasklido ir po tolimuosius Kazachstano dykumų ir stepių rajonus".

Iš laiško turinio matyti, kad prof. Šivickis ištikrųjų dirba prie Kazachstano stepių, o ne Lietuvos dirvožemio gerinimo.

*TSRS Augščiausios Tarybos Prezidiumo įsakymu (Švėniko parašu), kuriuos melžėjos bei šerikų apdovanojimo Lenino ordinais už tai, kad iš jų priežiūroje esamų karvių primelžė daugiau, kaip 5000 kilogramų pieno per metus (1951).

Dvidešimtis vėna melžėja apdovanojama "Darbo Raudonosios Vėliavos" ordinais už primelžimą daugiau kaip po 4000 kilogramų pieno iš kiekvienos karvės per metus.

Iš apdovanojimo akto matyti, kad Lietuvoje tikrai gero pieningumo karvių, duodančių pieno per 5000 kg. per metus, yra tik 56, o duodančių 4000 — tik 540.

Pažymėtina, kad daugiau kaip trečdalis apdovanojimų pavarėd rusiškoms.

*Prof. S. Jankauskas "Tiesos" (rugs. 19, 1952) rašo, kad Vilniaus universitete yra 15 mokslo daktarų, 30 profesorių, 33 docentai, 65 mokslo kandidatai. Apie 200 dėstytojų išlaikė arba laiko kandidatinių minimumą bei ruošia disertacijas mokslų kandidato, o 17 asmenų — mokslų daktaro laipsniui įgyti. Siemmet priimama 40 asmenų į aspirantūrą (rengtis universitetų dėstytojais). Dalis bus siunčiama mokytis į Leningradą ir Maskvos augstąsias mokyklas. Per penkmetį numatyta priimti kelis šimtus naujų aspirantų. Iš jų daugiau kaip 100 bus pasiūsta į Maskvos ir Leningrado bei kitų respublikų augstąsias mokyklas.

*Daugelio kraštų spauda atkreipė dėmesį į Maskvos paskelbtą penkmečio planą, nurodydama, kad Pabaltijo kraštams jame kreipiamas ypatingas dėmesys. Ypač buvo pabrėžta, kad Lietuvoje numatyta pastatyti didelę hidroelektrinę stotis ir išplėsti prekybos uostą Klaipėdoje.

Aiškėja, kad nauja hidroelektrinė stotis ties Kaunu planuojama statyti ant Nemuno, tačiau lygiai ta stotis, lygiai uosto plėtimo darbai nenumatomi atlikti iki 1955 metų; kalbama tik apie tų darbų pradžią šio penkmečio laikotarpyje. Galimas dalykas, kad iki 1955 metų nebus nužengta toliau iki planavimų ant popierio.

*Rugsėjo 13 d. "Tiesa" praneša, kad šiais metais Kaune perduota naudotis naujai pastatytų namų 1700 kvadratinų metrų gyvenamo ploto.

Turint galvoje, kad vienam asmeniui skiriama tik 9 kvadr. metrai ploto, tame plote "Komunistiniu glaudumu" gali būti apgyvendinta 189 žmonės, arba apie 35-40 šeimų. Normaliai tokiame plote galėtų gyventi 15-20 šeimų. Kaune dabar esama apie 150 000 gyventojų. Taigi naujais butais (nežinia kokios rūšies) per metus aprūpinta tik kiek daugiau kaip viena dešimtoji dalis gyventojų nuosimnio, arba kiek daugiau kaip vienas iš tūkstančių.

*Maskvos kongreso mandatų komisija pranešė, kad Lietuvoje dabar esą 36000 komunistų partijos narių. 1941 metais buvę tik 2500.

36000 yra arti pusantro nuosimnio Lietuvos gyventojų skaičiaus (Spėjama, kad Lietuvos gyventojų skaičius nėra žymiai sumažėjęs dėl deportacijų, turint galvoje ir natūralų prieauglį ir didelį skaičių atvykusių į Lietuvą iš Rusijos, kurie tik ir sudaro didžiąją kompartijos narių kiekį).

KARŠTOS KOVOS DĖL KORĖJOS KALVOS

Taip vadinamas, "Pinpoint Hill", kuris turi didelės strateginės reikšmės karštos kovose keliolika kartų perėjo iš Sąjungininkų į Komunistų rankas ir atgal, tačiau iki šiol kalvos likimas vis dar nėra aiškus. Kovose labai intensyviai buvo panaudota artilerija: stebėtojai mano, kad tai buvo koncentruočiausias artilerijos apšaudymas viso Korėjos karo eigoje.

Iš Washingtono pranešama, kad iki šiol Sąjungininkų nuostoliai Korėjoje siekia 123.395 žmones.

ITALŲ RIAUSĖS SYDNĖJUJE

Keli šimtai italų imigrantų, kurie jau keletą savaičių yra be darbo, Sydnejuje demonstracijoje reikalavo juos tuojau pat grąžinti į Italiją arba suteikti darbo. Iškarščėję jie jėga stengėsi įsilaužti į italų konsulatą ir tik policija konsulatą rūmus apgynė. Italai vartojo akmenis, pagalius ir panašius ginklus. Vienu metu italai išsitraukė peilius ir policija buvo priversta išsiimti revolverius. Iki susišaudymo nebuvo priedita, nes atvyko policijos sustiprinimas ir besipriešinantieji italai buvo išsklaidyti, keletas jų suimta. Italai aiškino, kad Australijos vyriausybė juos užverbavo į Australiją darbu, tačiau čia darbo nesuteikia ir tuo sulaužė savo pasižadėjimą.

*Stambus lietus Australijos šiaurinėje Teritorijoje išgelbėjo tūkstančius galvijų nuo bado ir aplamai turi didžiulės reikšmės Teritorijos ūkiui.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0.

Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas
Printed and published by Australijos Lietuvis
Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.
Sole advertising representatives: PUBLICITAS,
153 Hindley St., Adelaide, S. A., Phone: LA 4078.

"AUSTRALIJOS LIETUVIO" LEIDYKLOS PRANEŠIMAS

Skaitytojams

Gerb. mūsų Skaitytojus informuojame —

1. 1953 metais "Australijos Lietuvis" bus leidžiamas tokio pat dydžio, kaip ir šis numeris, 8 puslapių, dvisavaitinis.

2. Visi 1953 metų prenumeratirai gaus nemokamai 1953 metams AL kalendorių.

3. AL prenumerata lieka ta pati: metams £2.10.0, pusei metų £1.6.0. Atskiras numeris 1/9.

4. Tie mūsų prenumeratoriai, kurie šiuo metu neturi darbo ir negali už AL sumokėti nė dalies prenumeratoro, kviečiami irgi nenutraukti AL skaitę: praneškite mums, kad AL norite gauti, o atsilyginsite metų eigoje, kai turėsite darbą.

5. Leidykla su malonumu konstatuoja, kad jau šiuo metu yra per 150 prenumeratorių 1953 metams. Iš to darome išvadą, kad laikraščio padidinimas ir turinio pagerinimas sudarė glaudesnę ryšį tarp skaitytojų ir laikraščio. Esame pasiryžę ir ateinančiais metais laikraštį žingsnis po žingsnio tobulinti tiek turinio tiek ir apimties atžvilgiais.

Dar nė vienais metais tokio didelio prenumeratorių skaičiaus šiuo metu neturėjome.

6. Kviečiame mūsų skaitytojus nelaukti paskutiniųjų metų dienų laikraščiu užsakyti: metų pabaigoje paprastai būna daugiau įvairių išlaidų, o ir mum patogiau, nes prenumeratorių sąrašų ir adresų sutvarkymas reikalauja nemaža darbo.

Esame tikri, kad AL ir ateinančiais metais pastoviai lankys visus šiuo metų ir dar daug naujų skaitytojų!

AL Leidykla

Kas dabar patriotas

Atsimenu, Lietuvos nepriklausomybės vidurdienio laikais spaudoje buvo iškeltas klausimas: kas gi dabar patriotas? Girdi, valstybinis gyvenimas ėjo į nusistovėjusias vėžes, valdininkai kas rytą prieš aštuonias eina į tarnybas, profesoriai į universitetą, darbininkai į fabrikus, amatininkai į dirbtuves, viskas išku, viskas pilnai kasdieniška, metai metais vis tas pat. O Kudirkos ir Basanavičiaus laikais tai bent buvo progų pakovoti, tur pasisukti, ten priešas, kur bežingsni ten pavojus! Geri buvo laikai pasižymėti, tapti herojais, ir nėr ko stebėtis, kad tuomet tiek žmonių išgarsėjo, nusipelnė šlovės vainikus ir tų didvyrių paveikslais dabar puošiamie mokyklas, įstaigas, iškilnių sales.

— Ne, nebe tie laikai dabar kad galėtum nuveikti didvyriškus darbus! Negi pragarsėsi, įsirašęs į gyvulių globos draugiją ir surengęs sokius Tilmanso salėje, pelną skiriamą tos draugijos naudai?

Tinkamiausiai, mano manymu, atsakė į tuos skundus doc. J. Girmius, girdi, normaliais valstybės laikais patriotas yra tas, kuris sąžiningai atlieka savo pareigas. Ar jis bus nuovados raštininkas, ar viršaitis, ministeris. Jei jis kūrybiškas, sąžiningas, vadinas, jis patriotas, ir net gi turi šansų išgarsėti, šviesi pavyzdžiui kitiems piliečiams.

Audroms atgraudus mūsų šalin ir išrovus mūsų nepriklausomybės ažuolą, mes vėl išgyvename didvyriams gimti pačias palankiausias sąlygas. Kaip Lietuvoj likę, taip ir tremtin išbėgę.

Kiek nugirstame iš skurdžių šalti-

nių, Lietuvoje didvyrių nestinga, juos surašys ateitis, jais vėl puošime iškilnių sales, mokyklas.

Kas gi yra tremties patriotas, kuriam kiekviename žingsnyje siūlosi progos pragarsėti? Tremties patriotizmas turi tokių plačių galimybių skalę, kad net namie sėdint tos progos klabenasi į duris, žadina iš miego, anksti rytą kelia iš lovos. Žiūrėk, atėję tautietis, nemokąs anglų ar veneucieliečių kalbos, ir, susigraudinęs, prašo užpildyt mokesčių blankus, prašo pavertėjaut pas agentą ar imigracijos įstaigoje, nori parašyt prašymą savivaldybei, net siūlydamas sumokėt arba išsitraukdamas iš portfelio buteliuką prakeiktosios.

Tai šimtai asmeninių reikiukų, o kur gi visuomeniškėji dideli reikalai?

Kas tremties patriotai?

Kurie paskiria nors porą valandų savaitėje lietuviškam darbui.

Kokias partines pasaulėžiūras beturėtum, bet mes visi kaip vienas sutinkame, jog bendruomenės gyvenime dabar yra didvyriais visi tie, kurie dirba valdybose, bažnyčioje, mokyklose, organizacijose, spaudoje, moksle, kultūrinėje veikloje. Didvyriu dabar yra kunigas, kas sekmadienį pasakąs lietuviškai pamokslą; choristas, ateinąs į repetitijas, dalyvaująs koncerte; valdybos narys, nutarimo vykdymui paskiria kelias valandas savaitėje; mokytojas, surandąs laiko pasiruošti ir šeštadienį ateinąs į pamokas; teatro režisierius ir vaidintojas, aukodamas kelis vakarus savaitėje; korespondentas, iš krūmų kartkartėmis parašydama straipsnelį;

dailininkas, nupiešdamas parengimui plakatą; moteris, prisidėdama prie šaunaus pobūvio ruošos ar motinos dienos minėjimo; skautininkas, solistas, sportininkas, muzikas, literatas, paskaitininkas, bibliotikos vedėjas, — vis tai žmonės, kurie suprato tremties patriotizmą.

Patriotas yra ir tas lietuvis, kuris sąžiningai lanko parengimus, skaito lietuviškas knygas, moka mokesčius, ateina sekmadieniais į bažnyčią, nors pasišneka su kitais tautiečiais.

Patriotas yra jaunuolis arba "dingusios kartos" atstovas, kuris veržiasi į specialius ir augštuosius mokslus, kad būtų naudingas būsimai laisvai Lietuvai. Patriotai yra tėvai, kurie sugeba vaikus įtikinti, kad mokslas yra reikalingas, kad nekalifikuotas darbininkas yra reikalingas tik Australijai, Amerikai, o ne Europai ir Lietuvai.

Visi čia raštininkiškai suregistruoti darbai kvepia pasiaukojimu, kai kam atrodo nepatrauklus, nepasaulėžiūriniai.

Ar ilinlis bendruomenės narys, išėjęs iš gero lietuviško koncerto, klausia: "Jis yra blogas dainininkas, nes priklauso valstiečių liaudininkų partijai! Neisiu daugiau jo klausyti!" Niekas to dabar neklusia ir neklus, kol parvažiuosim namo. Ir tik tuomet galės partijos užrašyti sau į nuopelnų knygas tremties darbą, atliktą "savo žmonių". O čia, tremtyje, mes tik laukiame žmonių, suprantančių, kad šie laikai yra didžiųjų progų laikai pasireikšti patriotiškai, net didvyriškai, o už to darbo slėpi moralinis džiaugsmas, kurio neuos jokia standartiniu australo pramoga: arkliai, purvina smuklė ir vėl arkliai.

Pulgis Andriušis

"Lemiamoji" jūra

Š. m. gegužės mėn. 9 d. Paryžiaus dienraštis "Le Monde" turįs rimto laikraščio vardą, paskelbė, neva JAV admirolo Fechtelerio raportą apie Vakarų Europos nepajėgumą gintis ir amerikiečių tariamą nenorą ginti Europą. Tame pareiškime tvirtinama, kad karas su SSSR neišvengiamas ir Sovietams staiga puolus Europą, ji gali būti užimta per dvi dienas (?), o pradėjus Angliją bombarduoti atominėmis bombomis, jos nebus galima išnaudoti tramplynu atkariauti Europą, kaip buvo Antrame pasauliniame kare. Kadangi tokį tramplyną turėti būtina, jam tinkamiausia vieta yra Šiaurės Afrika. Tokia, esą, raporto esmė.

Tam straipsniui pasirodžius užvirė didelė maišatis. JAV misijos Europoje skubiai kreipėsi į Vašingtoną informacijų, bet centras tokią mintį griežtai demontavo. "Le Monde" atsiprašė, paaiškindamas, kad buvo suklaidintas korespondento, o pats Fechteleris pareiškė, kad jo bendradarbiai peržiūrėję visas bylas, nerado net nieko panašaus, kas būtų galėjęs duoti mažiausio pagrindo šitokiai minčiai.

Bet štai olandų žurnalistas Albertas Besnard gegužės 14 dieną surado, kad toks raportas esąs atspausdintas amerikiečių jūrų karo vadovybės leidiniuose.

Sitas, nors ir ginčijamas teigimas, atrodo, amerikiečių karo planuose yra vykdomas. Nors dabartiniu laiku aliantų karo pajėgos Europoje yra žymiai sustiprėję (JAV ir D. Britanijos apie 180.000 pirmos rūšies karių ir Prancūzijos, Belgijos ir Olandijos 135.000 karių), tačiau stiprinama ne Šiaurės, bet Pietų Prancūzija, kur koncentruojama stipriausios prancūzų pajėgos. Anglai iš savo pusės deda pastangas gauti bazių Portugalijoje, o ir Amerikoje girdėti balsų, kad negalint susitarti su gen. Franku, reikėtų kalbėtis su Portugalija. Reikia manyti, kad greitai laiku Portugalijoje bus pradėta kurti jūrų ir oro laivynų bazės. Be to, amerikiečiai tikisi išgauti iš prancūzų bazę Bizerteje.

Bet grįžkime prie Afrikos. Šio žemyno svarba išryškėjo Antrame pasauliniame kare. Prisiminkime, kad sąjun-

gininkai 1942 m. lapkričio mėn. 8 d. išlipo Maroke, Alžyre, vėliau užėmė Tunisą ir įsitvirtinę Šiaurės Afrikoje metėsi į Europą — Italiją, o tik vėliau pradėjo keltis Pietų Prancūzijoje, papildant išsikėlimą Normandijoje.

Be Pietų Afrikos nebūtų pabaigta su Italija, kas susilpnino Vokietiją pastumiant ją į beviltišką padėtį. Tą patį tvirtina ir vokiečių generolas Gudermanas savo atsiminimuose. Jis rašo, kad vakariečiams išlošti karą buvo vienintelis kelias, tai 1940 metais sudoravus Prancūziją užgrobtį Šiaurės Afrikos prancūzų kolonijas ir įsitvirtinti Afrikoje, išvyti Anglus iš Egipto ir Sueco bei užvaldyti Irano ir Irako naftos šaltinius. 1940 m. užgrobtį Prancūzų kolonijas buvo labai lengva ir to neįvykdė vokiečiai pralaimėję karą.

Afrikos reikšmė dabar paaiškėjo, todėl nenuostabu, kad JAV atsistoję Vakarų demokratijos priešakyje kovoję su komunizmu, eikvoja milžiniškas sumas įrengimui tramplyno Šiaurės Afrikoje.

Pirmoje eilėje statomi aerodromai Maroke. Apie darbų didumą galima spręsti iš to, kad dabar Maroke yra apie 30.000 amerikiečių, dėl jų statoma atskiros kolonijos miestelis, pravedama šimtai kilometrų asfaltuotų kelių, ir tas viskas daroma amerikonišku tempu, naudojama naujausio tipo traktoriai — žemkases, kurios per valandą iškasa 2 metrų gilumo, 10 metrų pločio ir 60 metrų ilgio kelią, įskaitant ir iškastų žemių nuvežimą, statoma daugybė lėktuvų aikščių, garažų, radijo stočių, radaro tinklų ir t.t. Dabar numatyta Kasablankoje pastatyti specialus jūros uostas aptarnauti aviacijos bazes, o visi reikmenys, net ir baldai aviacijos bazių tarnautojų šeimoms atvežama iš Amerikos.

Per du metus tiems milžiniškiems darbams išleista per 300 mil. dolerių. Bet Marokas yra tik pradžia, o vėliau bus išplėtos bazės toliau į Rytus. Galima pasakyti, kad JAV, nežiūrint, kas Europoje įvyktų, tvirtai atsistoję Šiaurės Afrikoje ir paruošę stiprų išeities tašką aviacijos veikimui. Todėl būsimose grumtynėse Viduržemio jūra gali pasidaryti lemiamoji jūra. C.

EUROPIETIŠKŲ PRODUKTŲ IŠPARDAVIMAS!

Žymiai sumažintos kainos!

LATVIŠKOS KILKOS

kaina sumažinta

nuo

7/5

iki

6/0

GRIKIŲ KRUOPOS, EUROPIETIŠKOS DEŠROS, DANIŠKI AGURKAI ir t. t.

D. LEONI

80 Gouger St., ADELAIDE
Prie pat centrinio turgaus

EUROPIEČIAI PERKA PAS
EUROPIEČIUS!

Spaudos apzvalga

VYSKUPO V. BRIZGIO STRAIPSNIS

"Draugas" 211-me n-ry idėjo vyskupo V. Brizgio straipsnį, kurio būdingesnės vietos čia cituojamos:

"Visi mūsų lietuviški užsimojimai rūpesčiai, sielojimaisi prasmingi yra tik su viena sąlyga. Ta sąlyga yra: jeigu mūsų tauta laimės politinę laisvės kovą. Šios kovos vedimas ir jos laimėjimas yra nepalyginamai svarbesnis už visus kitus lietuvių pasireiškimus. Šios kovos vadai ir dalyviai yra nepalyginamai svarbesni asmenys už visus kitus šiandieninius asmenis. Jeigu nebūtų laimėta tautos laisvės kova, tai visos kitos mūsų pastangos ir veikla religinėje, dorovinėje, kultūrinėje, patriotinėje srityje liktų tik tiek prasmingos, kiek jos būtų reikalingos ir naudingos bendrai visos žmonijos labui."

Suminėjęs politinių grupių klaidas, vysk. V. Brizgys toliau rašo:

"Kalbant apie šiandieninius Vliko nesklandumus, visuomenė turėtų nusistatyti už besalyginį Vliko egzistencijos išlaikymą. Pasilikus prie principo yra visada galima surasti kelią išeiti iš keblumų. Tokio nusistatymo būtinumo ir aiškinti nereikia: už Tėvynės

ir tautos laisvę kovai kas nors turi vadovauti, o turimą ir per metų eilę išbandytą kelią keisti nežinia kuo, būtų pavojinga rizika."

Kanados "Neprik. Lietuva" šia proga pastebi, kad tik tai pavieniai asmenys ir tai Vlikui atsidūrus aklostovų, kartais "stipriau" pasisakydavo, bet ir tai siekdami reformų, kurios Vliką padarytų veiksmingą. Šiaip gi, — pastebi NL, — plačioji lietuvių visuomenė nė kiek neabejoja, kad Vlikas yra ir turi būti visai rezistencijai vadovaujantis veiksnys.

Todėl išvada vysk. V. Brizgio visai teisinga:

"Kas Vliku nesinteruoja, tas nesinteruoja nei savo asmeniškai, nei visos tautos likimu. Iškelia vės už vandenynų, didmiesčių ir fabrių triukšme, lietuvi, nepamiršk to židinio, kuris vietoje tavęs sielojasi ir kovoja už tave, visą tautą, už Tėvynę."

NL prie šio pastebi:

Tai yra svarbiausia, ką vysk. V. Brizgys teigia. Ir tai yra labai teisinga.

Ir atrodo, — pastebi toliau NL, — kad VLIKas galės dabar tikrai dirbti, nes jo nesklandumai jau bus tikrai praityje.

Ir mes taip pat manome.

Europietiškių portfelijų dirbtuvė
V. SAUDARGAS
179 Green Pt. Rd., COMO, N. S. W.
Portfelijų kainos pradėdant 35/0

LIETUVIŲ STATYBOS B-vė
(N. A. Builders Ltd.)
įsteigta prieš 2 metus

atlieka visus namų statybos darbus: stato naujus, daro remontus, perstatymus ir išpila pamatus. Darbas atliekamas prityrusių amatininkų sąžiningai ir prienamomis kainomis.

Kreiptis: Br. Straukas, 3 Hanson St. Adelaide.

Visuose reikaluose Jums padeda
JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building

160 Castlereagh Street
Sydney Tel.: M4878

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

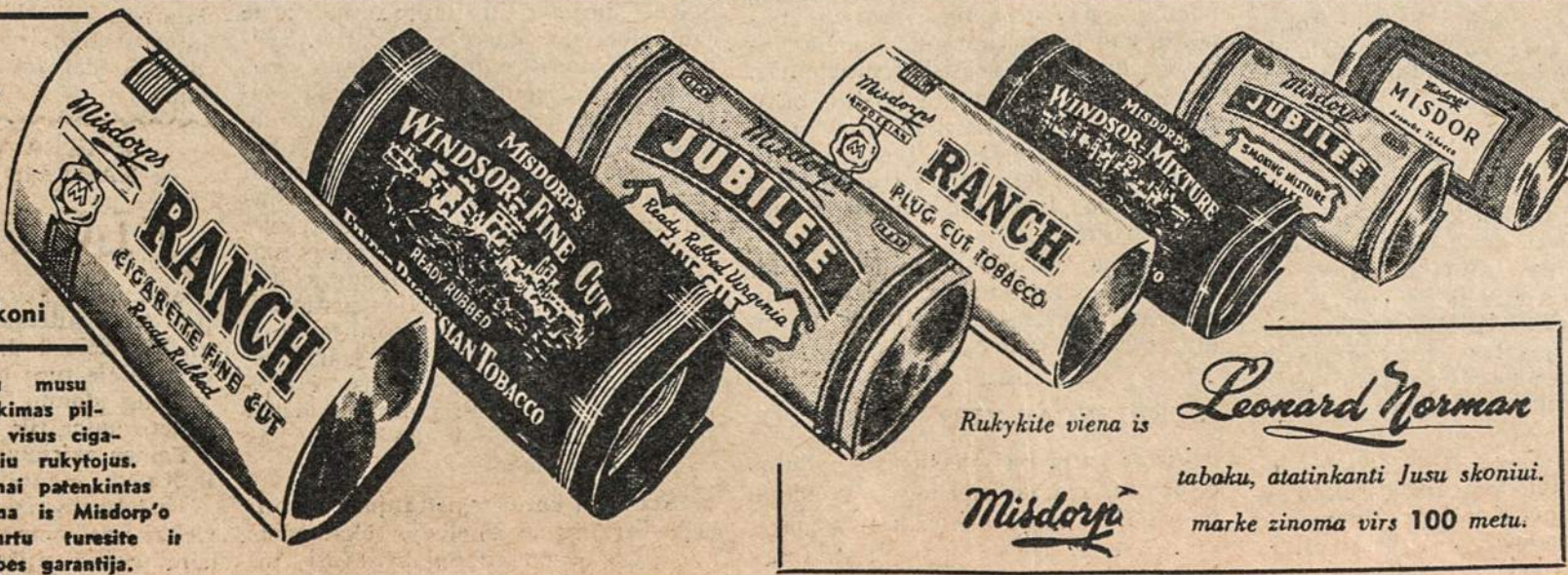
Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney.

Tel.: XB4312

Rukykite
tabaka

atatin-
kanti
Jesu
asmenini skoni

Platus puikių musu tabaku pasirinkimas pilnai patenkina visus cigarečių ir pypkių rukojuos. Jus busite pilnai patenkintas pasirinkus viena iš Misdorpo tabaku — o kartu turesite ir Misdorpo kokybes garantija.

Rukykite viena is

Misdorff

Leonard Norman

tabaku, atatinanti Jusu skonini.

marke zinoma virs 100 metu.

VIENAS PASAULIS SPALIO 24-TOJI — JUNGTINIŲ TAUTŲ DIENA

Jungtinės Tautos šiandieną, tur būt, bus daugumos vertinamos labai skeptiškai, net su švelnia ironija ir, apskritai, aptariama, kaip organizacija, kurioje pakalbėti trokstantieji aukšti ponai susirenka ir sako ilgas kalbas, nuo kurių pasauliui nei šilta nei šalta. Ar toks Jungtinių Tautų aptarimas iš tikrųjų yra teisingas? Nejaugi dabartinėje pasaulio padėtyje šita organizacija iš tikrųjų yra visiškai savęs nepateisinusi ir moraliai bankrutavusi? Kažin.

Pasaulis šiandieną pasidarė kišeninio didumo. Agresorius puolė Pietų Korėją ir pasaulis apie tai jau kalbėjo po poros valandų. Izraelis pradėjo savo nepriklausomybės kovas ir apie tai dar tą pačią dieną rašė New Yorko, Londono, Paryžiaus spauda. Šiandieną iš Londono į Sydneį atskrenda per porą dienų, diplomatai ir kiti daug keliaują pareigūnai dažnai pusryčius valgo Paryžiuje, o priešpiečius jau Londone. Ar visa tai būtų buvę įmanoma prieš, sakysime, pirmąjį pasaulinį karą? Aišku, kad ne. Ir aišku, kad pasauliui, kuris diena iš dienos vis labiau darosi vienas organiškai vienetas, reikia kokios nors bendros organizacijos, teisingiau — administracijos. Tokį administracinį vienatį Jungtinių Tautų Organizacija jau sudaro šiandieną ir reikia pripažinti visiškai pateisinamai veikia. Jungtinės Tautos šiandieną, dėl visiemis suprantamų priežasčių, vis

NAUJA VYRIAUSYBĖS KRIZĖ VIKTORIJOJE

Mr. Holloway ministerių kabinetas teišsilaiškė tik 4 dienas, tuo pasiekdamas savotišką rekordą, nes tokios trumpaamžės vyriausybės Australijoje dar nėra buvę. Mr. Holloway gubernatoriaus paprašė steito parlamentą paleisti ir skelbti naujus rinkimus, nes dabar jokia partija parlamente neturi pakankamos daugumos, kad sudarytų savo vyriausybę.

Nuolatinės vyriausybės krizės Viktorijoje aiškinamos tuo, kad rinkimėnės apylinkės yra neproporcingos faktiškai balsuotojų skaičiui ir todėl parlamento narių pasiskirstymas nevisuomet atitinka faktiškam balsų skaičiui.

NAUJAS JAPONŲ KABINETAS PASKELBTAS

Japonijos premjeras Šigeru Jošida paskelbė savo naują kabinetą. Pažymėtina, kad į kabinetą įeina aštuoni žmonės, kuriuos Sąjungininkai buvo savo laiku pašalinę iš viešojo gyvenimo.

MELBOURNIETI,

Pats statyk ir pastatysi namą, jeigu Tamstai tarpininkaus, patars, aprūpins Jūsų pačių pageidaujama planais bei detalėmis I. Budrevičius.

Mes taip pat imame pilnus statybos bei remonto, virtuvės įrengimų, žiuriai sutrūkusio tinko sienų darbus.

Darbas garantuotas, gerų specialistų rankose.

Dar del garbes paragrafuose

Išplakę išvanojo mane ALB Krašto Garbės Teismo pirmininkas dr. jur. E. Jansonas už mano pastabas "Garbės Paragrafuose". Ir tai padarė ne tik per "Australijos Lietuvį", kuriame tos pas tabos buvo paskelbtos, bet ir per "Mūsų Pastogę", kurios skaitytojai neskaitytę mano pastabų, sunkiai gali suvokti, apie ką čia viskas sukasi. Bet tai jau Krašto Garbės Teismo reikalas. Jis galėjo kreiptis ir į "Voice of Amerika".

Nebūčiau tų garbės paragrafų daugiau judinęs, jei ne KGT užmetimas, kad garbės klausimus diskutavau tik "prabėgant ir dargi prasiliekiant su tiesa". Girdi, aš klaidinu visuomenę teisės klausimuose.

K. G. Teismas vietoje tuščio pareiškimo, kad aš būk tai prasiliekiau su tiesa, turėjo įsakmiai nurodyti kur ir kokius prasiliekimus aš padariau, kokią netiesą paskelbiau. Bet jis to nepadarė, o pasirinko naivų (bet dėl to lengviausią) leplelėjimą "prasiliekiant su tiesa".

Taip jau iškilmingai baigtas Teismo paaiškinimas, bet ne mano pirmosios pastabos, klausimą palietė tik paviršutiniškai. Jis, kiek galėdamas, vengė paaiškinti iš esmės, o pasitenkino "Keliame aplink..." Ir tai dėl to, kad esmės užginčyti neįstengė.

Aš neruošiau referato apie garbę ir jos apgynimo teisę, bet tik išskėliau viešumon tuos nenormalumus, į kuriuos tapo įsprausta mūsų bendruomenė. Nurodžiau, kad tais nenormalumais ją apipanešiojo pats ALB Krašto Garbės Teismas. Jis paneigė (ir ligšiol dar tebeigia) visus tuos įstatyminius nuostatus, kurie leidžia bendruomenės nariams, reikalui esant, ginti savo garbę Garbės Teisme. Prieš tą negincijamą teisę jis pastatė savo veiklos taisyklių paragrafus, kurie bet kokį pasinaudojimą garbės teismų patarnavimais daro visiškai negalimu. Reikalingas apskųstojo sutikimas, kad jis būtų teisiamas. Tai ne garbės teismo, kaip prievartos organo, bet trečiųjų teismo principas, prieštaraujantis ne tik mano nurodytų įstatymų raidei, bet ir elementariškiausias teisybės supratimui.

Tai tiek dėl KGT paaiškinimo žanagos. Lygiai kaip žanaga, įdomūs savo naivumu ir kiti to paaiškinimo punktai.

1. Visai nebandžiau ginčyti visiems žinomos tiesos, jog Krašto Garbės Teismas yra aukščiausia teismo institucija Australijoje. Visai teisinga, kad būtent ši institucija sprendžia princi-

pinio ir teismo pobūdžio klausimus ir prižiūri jų vykdymą. Bet idomu ką ta institucija daro, kai randa, kad taisyklės įstatymui vykdyti aiškiai prieštarauja pačiam įstatymui? Teisę ginti savo garbę garbės teismuose mums su teikė ne ta aukščiausia teisinė institucija, bet įstatymas, kuris privalomas ir pačiam K. G. Teismui. Tos teisės iš mūsų Krašto Garbės Teismo išplėsti negali. Negalėdamas to įstatymškai daryti, jis vis dėl to tebeleiko galiojančiomis taisyklėmis, kurias jo pirmtakui parengė ir kurios prieštarauja vėliau priimtiems bendruomenės įstatymams ir kurios bet kokį pasinaudojimą teismais padaro apsolučiai neįmanomu. Ne mano reikalas nurodyti Teismui, ką jis turėjo daryti, kai susidūrė su įstatymu prieštaraujančiu taisyklių paragrafu. Jis žino, kad jo paruoštos taisyklės, kaip ir jis pats yra subordinuotos įstatymui.

2. Taip pat jokia naujiena, kad "Teismai savo darbe turi būti visiškai objektyvūs, negali užtarti ar patarti bet kuriai vienai iš šalių, nes abi šalys, kol nepadarytas sprendimas, yra lygiai teisingos ir nekaltos". Tas paaiškinimas neturi nieko bendro su mano iškelto mis pastabomis apie garbę paragrafuose. Jis greičiausia į paaiškinimą pateko per neapsižiūrėjimą, nes daugiau tinka priežiūriniam aplinkraščiui apylinkių garbės teismams. Įdomus čia tik vienas dalykėlis: KGT, gindamas savo taisyklės, kaip tik yra neobjektyvus, nes jis tomis taisyklėmis užtikrina blogos valios žmonėms laisvę kitus moraliai skriausti: jis garantuoja, kad būtų prieš juos garbės teismai nesvarstys, jeigu jie patys nesutiks. Tai yra vienintelis, turbūt gyvenime vienas šalis, būtent, skriaudiko, gynimas. Ar galima įsivaizduoti teismo veiklos taisyklės, kurios, paneigdamos Teisę ir teisybę, sakyty, kad vagies byla negali būti nagrinėjama, jeigu vagis nesutinka? Man atrodo, kad garbės nuplėšimas daugeliu atvejų yra didesnis nusikaltimas už duonos kepalą pavogimą.

3. Savo paaiškinimų trečiame punkte KGT šiek tiek paliecia mano pastabų vedamąją mintį ir dalyko esmę. Labai liūdna, bet jis patvirtina, kad 1951 m. lapkričio 23 d. paskelbtas KGT Darbo Tvarkos Statutas (tikriau—taisyklės), globojančios tik skriaudiką, tebeveikia. KGT nepaneigė mano tvirtinimo, kad tas "statutas" prieštarauja vėliau išleistiems įstaty-

mams, o tik pasitenkino pažymėjęs, kad geros ar negeros taisyklės tebeleioja, kol nepakeistos. Gerumą sąvokos jokių atvejų negalima lyginti su prieštaravimo sąvoka. Kaip pirmoji yra subjektyvi, taip antroji—objektyvi. Negeras taisyklės KGT gali gerinti, tačiau įstatymui prieštaraujančiomis taisyklėmis negali nei jis pats vadovautis, nei kitiems jų primesti. Sutinku, kad KGT yra aukščiausia teisinė institucija, bet juk virš tos institucijos yra teisė ir teisybė, yra įstatymas. Ir jei tos aukščiausios teisinės institucijos parengtos taisyklės prieštarauja įstatymui, jos nei vienos dienos negali veikti.

Skelbdamas savo pastabas, aš nereiščiau jokių asmeninių pageidavimų, o tik išskėliau skaudžius nenormalumus. Tie nenormalumai liečia ne atskirus asmenis ar asmenų grupes, bet visą mūsų bendruomenę. Iš jokios kompetetingos institucijos aš neatėmiau teisės tuos nenormalumus apsvartyti ir juos šalinti. Aš neturėjau ir neturiu šiuo atveju jokių "dvejojančių klausimų". Esu pilnai įsitikinęs, kad ką nurodžiau, yra nenormalu. Todėl padarytas man pasiūlymas naudotis "Teisės Patarėju" yra tik juokingas. Juk aš ne teisinio matavimo ieškojau, bet "taisyklines" nenormalumus pajudinau. "Teisės Patarėjas" gali ir dar paaiškinti visuomenei kaip iš tikrųjų yra ir ar galima, jeigu kaltinamasis nesutinka, ginti savo garbę mūsų bendruomenės įstatymais įsteigtuose Garbės Teismuose.

Tolesnę ir gana didelę savo paaiškinimo dalį KGT paskyrė atsišaukimui į visuomenę dėl geros valios palaikymo. Nepasigailėta jautrių žodžių, kviečiančių prie vienybės ir lietuviškos dvasios ugdymo. Po šia atsišaukimo dalimi neabejodamas dedu kuklų savo parašą. Tačiau man atrodo, kad gerų žodžių neužtenka. Reikia pavyzdžių, reikia darbų, pagaliau, reikia ir tam tikro teismo sudrausminimo. Šia prasme KGT galėtų daugiau padaryti nei jautrių žodžių ieškodamas, bet nenormalumus šalindamas. Reikia objektyvumo ne žodžių parinkime, bet blogybių šalinime.

VI. Radzevičius.

NAUJAS PATARIAMOSIOS LIETUVIŲ GRUPĖS ADRESAS
Informuojame, kad naujas Patariamiosios Lietuvių Grupės adresas yra šis:
Lithuanian Consultative Panel
4 West 57th St., Room 907
NEW YORK 19, N. Y. (USA)

Maskvos priuodegiai riejsi ir meluoja

Prieš kompartijos suvažiavimą Maskvoj, rugsėjo paskutinėmis dienomis Vilniuje įvyko ir Lietuvos kompartijos VII suvažiavimas. Čia patiekiamas to suvažiavimo ištrauką vertimas iš "Pravdos" rugs. 29 dienos pranešimo.

Išvadas darykite patys.

"Suvažiavimo delegatai griežtai kritikavo paskirus respublikos veikėjus dėl jų prisitaikėliškos laikysenos buržuazinio nacionalizmo faktų atžvilgiu. LKP(b)/CK narys drg. Paleckis už bendro pobūdžio kalbų prieš buržuazinį nacionalizmą slėpė savo nenorą išaiškinti konkrečius nacionalistinių pažiūrų skleidėjus, nekovojo su jais.

"Suvažiavimo delegatai draugai Bieliauskas, Niunka, Liaudis, Šumauskas, Macijauskas, Žiugžda, Kaunaitis ir kiti konkrečiais pavyzdžiais nurodė, kad drg. Paleckis ne tik prisitaikėliška laikėsi buržuazinį nacionalizmą, bet ir palaikė daugelį jų. Jis nepakanka mai aktyviai dalyvavo partijos organizacijos kovoje dėl socialistinės reorganizacijos žemės ūkyje. Savo kalboje suvažiavime drg. Paleckis jam adresuotą kritiką pripažino teisingą ir pridėjo savo klaidas atitaisyti praktiniame darbe".

"Rimtai buvo kritikuojama kurybinių organizacijų veikla. Rašytojas drg. Venclova, LLKJS CK sekretorius drg. Ragutis ir Vilniaus miesto partijos komiteto sekretorius drg. Paradauskas kalbėjo, kad Lietuvos rašytojai, dailininkai, aktorai mažai tesukuria kūrinų šių laikų temomis. Buvo taip pat nurodyta, kad kartais pasirodo idėjinis ir meniniu atžvilgiu ydingų kūrinių.

— Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdyba, — pasakė drg. Venclova, — dirba nepatenkinamai. Valdybos pirmininkas drg. Šimkus pats neparodo pavyzdžio rašytojams ir leidžia stambius idėjinį klaidų tarybinės lietuvių literatūros įvertinime. Neseniai jis paskelbė savo ydingą apysaką "Barsukai".

"Suvažiavime buvo pareikštos teisingos pretenzijos istorijos, kalbos ir literatūros, ekonomijos ir žemės ūkio

institutom Lietuvos TSR Mokslų Akademijoje. Paskiri moksliniai darbuotojai neišvengia rimtų nacionalistinio pobūdžio klaidų istorijoje ir literatūroje. Nevaisingai dirba kalbos ir ekonomikos institutai".

"Griežtai buvo suvažiame kritikojamas LKP(b) CK narys drg. Pušinis, kuris dažnai apibendrintai burnoja prieš senąją mokslinę inteligentiją, kurios daugelis atstovų sąžiningai tarnauja liaudžiai."

"Nepatenkino suvažiavimo delegatų žemės ūkio ministerio drg. Augustinaičio ir jo pavduotojo drg. Kolcovo pasirodymai, kurie aplinkomis apėjo svarbius žemdirbystės išplėtojimo, gyvulininkystės ir kolūkių kadru parengimo klausimus."

"Kaikurie darbuotojai, kalbėjo delegatai draugai Jonušas ir Kondakovas, parodo politinį nesorientavimą parenkant kadrus. Į Vilniaus ir Kauno augštas mokyklas įsiskverbė svetimų žmonių."

— Kauno augštasiose mokyklose, — pareiškė delegatas drg. Lazutka, — buvo prisileidžiama stambių iškraipymų visuomeninių mokslų dėstyme."

"Naujojo penkmečio metu pramoninė gamyba Lietuvoje išaugo dvigubai, palyginti su 1950 metais. Direktyvų projekte yra numatyta išplėsti respublikoje laivų statybą, mašinų gamybą, turbinų gamybą, transportą, durpių gamybą. Nuo 2 iki pustrėčio karto padidės elektros energijos gamyba, bus pradėta Kauno hidroelektrinės ant Nemuno statyba, Klaipėdos prekybos uosto plėtimas ir Nemuno laivininkystės didinimas."

"Respublikos Ministerijų Tarybos ir daugumos ministerijų aparatas dirba be reikiamos įtampos ir būtino atsakingumo už pavestą uždavinį. Dėl to kalti Ministerijų Tarybos vadovai ir visų pirma jos pirmininkas drg. Gedvilas."

"Suvažiavimas išrinko Lietuvos KP(b) CK revizijos komisiją ir delegatų į XIX VKP(b) suvažiavimą."

(Išrinktųjų pavardės nenurodytos).
Įvyko naujai išrinkto LKP(b) CK plenumo posėdis. Pirmuoju LKP(b)

CK sekretorium išrinktas drg. A. J. Sniečkus, antruoju sekretorium — drg. V. P. Aronovas, sekretorium — drg. V. J. Niunka."

S N I E Č K U S K A L B A

apie Lietuvos nepriklausomybės laikus

"Buržuazinio viešpatavimo laikais Lietuva buvo Vakarų imperialistų puskolonijėlė. Amerikos ir Anglijos bei kiti imperialistai akliplėšikai engė lietuvių tautos gyvybines teises. Padėdami savo ištikimų tarnų — lietuviškų buržuazinį nacionalistų, imperialistai be atodairos šeimininkavo Lietuvoje. Jie atplėšė nuo Lietuvos jos sostinę Vilnių, Klaipėdos uostą, paverė lietuvių liaudį. Aiplėšdami ir paverdami lietuvių liaudį, Vakarų imperialistai, savo priuodegių pagelba, stabdė pramonės plėtimą tam, kad išvežtų pigią žaliavą ir brangiai parduotų savo gaminius. Lietuvos žemės ūkis vis labiau smuko. Darbo valstiečiai buvo bankrutinami, išvaromi iš savų sklypų, ieškodami duonos kšnio veržėsi už vandens, kur patekdavo amerikinių kapitalistų pinklėna, pas brazilinius plantatorius ar argentininius dvarininkus."

apie gen. Eisenhowerį.

"Amerikos imperializmo užtaisintojai svajoja iš naujo paversti Lietuvą savo ganykla, o lietuvius — amerikinio imperializmo vergais. Būterit, šias plėšikiškas užmačias neseniai atidengė Eisenhoweris vienoje savo kurstomųjų kalbų. Bet to niekadus nebebus! Niekam nepavyks nukreipti lietuvių liaudį nuo pasirinktojo plėtotės kelio — nuo sovietinio kelio. Lietuvių liaudis laimi ir dar laimės broliškoj Sovietų Sąjungos tautų šeimoj. Lietuvių tauta be galo laiminga ir didžiujasi tuo, kad ji broliškoje mūsų šalies tautų šeimoje dalyvauja komunistinės bendruomenės kūrime."

Kaip matyti, "Pravdos" paskelbtame tekste nėra žodžių "veltui Eisenhoweris loja į lietuvių tautą". "NYT" korespondentas tuos žodžius perdavė telegrama tuo po to, kai kalba buvo pasakyta, regimai, girdėjęs kalbą ten pat, salėje. Matyti, kalba, prieš perduodant

PARTIJŲ VAIDUOKLIU BEIESKANT

Esu lietuvis. Lietuvoje baigiau gimnaziją, deja, neteko ten studijuoti, bet tai netrukdo man mylėti Lietuvą ir jos žmones. Vokietijoje lankiau augštąją mokyklą, kurioje tebuvo 4 lietuviai. Mes mylėjome viens kitą kaip brolius, ir mūsų lietuviška "politinė" veikla susidėjo iš lietuviškos spaudos skaitymo ir prie progos nuvykstant į Hanau pasižiūrėti lietuviškų pasilinksmimų. Taigi, nepriklausiau jokioms partijoms nei organizacijoms, lygiai kaip ir dabar.

Mėgstu skaityti ir ėmiau pr. metais keletą Amerikos lietuvių laikraščių, nes Australijos neužtenka nė vieni dienai, bet kadangi ten temos vien Vliko ir min. Lozoraičio tariamas nesusitarimas, kurio ten, ištikrųjų, mano noumone, nėra (tiesą sakant, ko ten ir nesutarti, jeigu ir vieni ir kiti už Lietuvos laisvę kovoja) bet atrodo, kad mūsų žurnalistai atsidėję ieško tų tariamų nesutarimų per padidinamuosius stiklus ir radę blusą, šaukia, esą tai dramblys... Ir taip kiekviename numeryje. Nutraukiau prumeratą, nes, ko gera, ir mane dar įtikins, kad pasidariau Judu...

Taigi, likau su dviem ramiais Australijos lietuvių laikraščiais, bet štai vieną dieną skaitau "Mūsų Pastogėje" pagal kai kuriuos Amerikos modistus sukirptą raudą apie Vliką ir min. Lozoraitį, o jau kitame numeryje p. Zubras užgraudžia smerkiančio pranašo balsu:

"Mažoje Australijos lietuvių sąjėlėje su kiekviena diena vyksta vis didesnis susiskaldymas ir atšalimas. Senieji partijų žmonės išnaudoja kiekvieną progą politinei kovai" (MP Nr. 186).

Australijoje, berods, dvi lietuviškos organizacijos yra davusios viešai savo adresus, tai "Šviesos" Sambūris ir LA-Sas, bet abi aiškina, kad jos nėra partijos, o, be to, niekuomet iki šiol dar nesunginčio. Pešasi ir ginčijasi žmonės, o ne partijos, kurios trentyje neturi jokio realaus pagrindo, bet mūsų žurnalistai paverčia tai į partijas ir tomis baidyklėmis gąsdina ramius piliečius.

Daug man kas sako:
— Neinu nei į susirinkimą, nei į lietuvių bažnyčią, nes ten visur partijos pešasi, tegul juos šimts, tuos lietuvius.
— Kokios partijos?
— Nežinau ir žinoti nenoriu. Paskaityk laikraščius — sužinosi.
Vieną kartą gavau iš Melbourne

laišką:

— Gerai, kad pats Adelaidėje; čia tai jau baisiausias partinis karas.

Reikalas, pasirodė toks:

Vienas mūsų profesorių nutarė steigti augštųjų mokslų institutą (gražu, jeigu tik realiai būtų įmanoma!). Antras gi profesorius tvirtino, kad tai nerealus dalykas (tiesa ir tai). Publiką palaikė tai vieną tai antrą profesorių, taip ir kilo tas "partinis" karas (prisiminta dar, kad profesoriai yra skirtingų pažiūrų...). Tik neaišku, į kokios partijos programą tas nelaimingas institutas buvo įtrauktas ir kokiai partijai jis nepriimtinas? Būtų gera, jeigu kai kurie lietuviškų partijų žinovai trentyje pasisakytų.

Ir štai dar nenudžiūvo "Mūsų Pastogės" dažai, kaip "Australijos Lietuvių" p. J. Kalpokas apskelbė kun. Vaserį "vienybės ardytoju". Taigi, ramiausiai būtų galima tai aprašyti kaip "partinį" ginčą.

Prieš keletą savačių kun. Vaseris padiskutavo "Mūsų Pastogėje" apie "Šviesos" Sambūrio ideologiją (lietuviškai išvertus — pasaulėžiūrą — žiūr. Lietuvių kalbos vadovą). Tiesą pasakius, kodėl negalima ko nors pakritikuoti, ypač, kad tai buvo atlikta kultūringai, bet p. Kalpokas tą reikalą kitaip mato:

"Tokio pobūdžio rašiniai niekuo neprideda prie mūsų gyvenančių užsienyje vienybės ir solidarumo, kurie mums šiandien taip labai reikalingi. Tebūna geriau minėtas straipsnis mums visiems gyvenimo pamoka, kaip nereikėtų daryti. Statydami tautos interesus aukščiau savo asmeniškų išitikimų bei prejudicijų, nesunku būtų atrasti būdus ir kelius į santaiką ir vienybę" (AL 107 Nr.).

Kun. Vaseris rašė apie "Šviesos" ideologiją, o p. Kalpokas puola kun. Vaserį, kad jis stato savo asmeniškų interesus aukščiau visuomeninių... Iš viso, kaip galima būti ištikinusiems, kad jeigu kas nors pakritikuoja kieno nors ideologiją, tai tuo jau griana vienybę. Šviesiečiai sako laikąsi Vinco Kudirkos principų, o V. Kudirka kaip tik aiškina, kad kritikoje negalima pulti asmens, o kritikuoti patį dalyką.

Čia paėmiau du pavyzdžius, kurie mūsų visuomenėje buvo priimti kaip "partiniai" ginčai, bet iš tikrųjų jie yra lygiai tiek pat partiniai, kaip ir

(Nukelta į 8 psl.)

ją į spaudą, buvo dar kartą perencūruota.

apie augštąsias mokyklas ir painiojasi skaičiuose.

"Jei buržuazijos valdymo laikais Lietuvoje buvo apie 4 tūkstančiai studentų, o augštosios mokyklos išleisdavo kasmet vidutiniškai po 100 specialistų, tai dabar respublikoje yra 14 augštųjų mokyklų, kur bendras studentų skaičius yra apie 15 tūkstančių, tai yra, keturis su viršum kartų daugiau. Kasmet augštosios mokyklos dabar išleidžia apie 2 tūkstančius žmonių, t.y. 20 kartų daugiau kaip buržuazinės valdžios laikais."

Dar šių metų kovo 26 dienos "Tiesoje" buvo skelbiama, kad Lietuvoje dabar yra 11 augštųjų mokyklų. Pavašarį naujos augštosios mokyklos nei iš šio nei iš to nedegsta, ir nebuvo skelbta, kad kokia nors augštoji mokykla būtų buvusi atidaryta po šių metų kovo mėnesio pabaigos. Bet Sniečkus kalboje tokių mokyklų jau 14...

Sniečkus kalboje 15 yra keturis su viršum karto daugiau, negu 4... "Apie" 15.000 studentų Sniečkus sudaro, žinoma, įskaitydamas ne tik tokias "augštąsias" mokyklas, kaip pagreitinti "teisininkų" parengimo kursai, užakiniai mokytojų kursai prie Pedagoginių institutų (vien tokių "studentų" yra per 3.900) ir, žinoma, visi marksizmo kursai, kuriuose studijuoja net ir profesoriai...

Nepriklausomybės laikais augštąsias mokyklas baigusiuju skaičių Sniečkus sumažino apie 4 kartus, bet minėdamas dabar iš augštųjų mokyklų išleidžiamųjų skaičių nei jis neišsitarė, kad išleidžiama tiek specialistų, o tik "apie 2.000 žmonių".

Kaip dabar greit "auga" moksleivių skaičius Lietuvoje, pavaizduoja toki duomenys:

Liepos 16 d. "Tiesa" skelbė, kad iš viso Lietuvoje mokosi 396,962 mokiniai ir studentai, Liepos 17 d. "Tiesa" jau tvirtino, kad mokosi "per 400.000". Liepos 25 d. "Tiesoje" prof. Bučas jau paskelbė, kad mokosi "per 500.000".

Apie augštąsias mokyklas balandžio 29 d. "Tiesa" rašė, kad jose mokosi 14.000 studentų, Liepos 17 rašė, kad šiais metais išduota 1.700 diplomu. Pas Sniečką jau 15.000 studentų ir

2.000 diplomų.

apie "didžiąją rusų tautą".

"Visų šių tautos ūkio ir kultūros laimėjimų šviesioje lietuvių tauta dar ir dar kartą kreipia savo mintis į didžiąją rusų tautą. Rusų tautai padedant lietuvių tauta išsivadavo iš carizmo jungo. Didžioji rusų tauta padėjo lietuviams numesti neapkenčiamąjį kapitalizmo jungą.

"Didžioji rusų tauta išgelbėjo lietuvius nuo išnaikinimo iš fašistinių žmogėdrų pusės. Dosnia ranka rusų tauta teikia mums pagalbą respublikos liaudies ūkio ir kultūros plėtojimo reikale.

"Štai todėl lietuvių tauta yra kupina karštos meilės ir dėkingumo savo vyresniajam broliui ir draugui — didžiąjai rusų tautai."

apie laisvųjų lietuvių veikimą.

"Viena iš sąlygų sėkmingam Lietuvos TSR ūkio ir kultūros vystymuisi yra griežta kova su buržuazine — nacionalistine ideologija ir konkrečiais jos skleidėjais. Buržuaziniai nacionalistai yra išaiškinti kaip pikčiausiai liaudies priešai, užsieninių grobių tarnai ir ištikimi šunys, parduodantieji savo tautą, savo kraštą, nesustojantieji prieš joki nusikaltimą prieš liaudį vardan išlaikymo savo klasinių privilegijų, vardan teisės išnaudoti dirbančiuosius, lobti iš jų prakaito.

"Buržuaziniai nacionalistai nepateisino savo šeiminkų vilčių. Jų korta numušta. Tarybinės valdžios metai Lietuvoje — tai tarybinės ideologijos triumfo metai, marksizmo — leninizmo ideologijos, tautų draugingumo ir brolybės, gyvybę kuriančio tarybinio patriotizmo ideologijos, sulydinančios visas mūsų šalies tautas į vienintelę brolišką tarybinę šeimą.

"Visiškas išgriovimas išnaudotojų klasių — visokio plauko buržuazinio nacionalistų ir jų partijų, socialistinės sistemos įtvirtinimas, tarybinės tautų draugystės ir brolybės ideologijos įtvirtinimas sukūrė visas sąlygas augti ir plėtotis naujai lietuviškai socialistinei tautai."

apie partijos nepasisekimus.

"Lietuvių tautos ūkio ir kultūros išsivystymo laimėjimai būtų buvę didesni, jei mūsų darbe nebūtu buvę prisi-

(Nukelta į 8 psl.)

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

VĒLINĒS

Lapkritis. Vēlavo rudens lietus varēna ant mūsu Gintosis Šalies, kurios zemeje amžinam poilsini ilsi mūsū tėvai, broļiai, sesēs, daugelis draugu, pažįstamū ir tautos garsiū vardū. Vēliniū vakaras. Vakaras, kada viso krašto kapai pražyso žvakių liepsnelėmis, kada artimieji atlinkydavo savo mirusius ir savo maldomis praileidavo uždegtos žvakės liepsną ligi paties Dangaus, kada kapus gaubdavo prislopinti kukčiojimai, tarpstančio vasko ašaros lašėdavo kartu su tikromis škausmo ašaromis, kada net okupacijų metu prie mūsų Tautos veikėjų kapų pro visas persekiojimo baimes prasi-verždavo Tautos himno gaida ar "Marija, Marija, palengvink vergiją" ir tada kiekvienas pajusdavom Tėvynės Meilę Sekminiū ugnies liežuviams įkritusiū krūtinėse, ir deginančią, ir uždegančią žygiams ir pasiaukojimui.

Tai buvo senai. Nuo anų Vēliniū mus skiria daugelis sutirpusiū metų ir jūros, vandenynai. Per tą laiką pasikeitė viskas: mes Vēlinės turime čia šventę pavasari, čia kitoki ir tos šventės papročiai. Netokios Vēlinės ir mūsų Šalyje, kokiū vaizdą išsaugojome savo prisiminimuose. Daugelis kapū išlyginti, išgrautos tvoros ir padaryta sporto aikštės, automašinomis sustoti aikštelės, ar kitaip išniekinti. Kur mes surasime savo artimųjų kapus, jei jų antkapū akmenimis grindžiamos gatvės? Iš kitos pusės, daugelis Lietuvos kapuose besilišantiū neturi kas juos šventą Vakara aplankyti, nes jų visi artimieji išsisklaidę visuose pasaulio Šalyse, o ir ten likę tikriausiai neturi kad ir menkiausios žvakutės, kurią galėtų švakar uždegti kad ir ant išniekinto savo artimųjų kapo.

Štai ir vėl vienos Vēlinės toli nuo savo artimųjų kapū. Ateis kitos, trečios, dešimtos... Kur ta šalis, kurioje mes gulsimės amžinajam poilsiniui? Kas mūsų kapus Vēliniū vakare atlankys? Kas ant mūsų kapo uždegs prisiminimo žvakelę, kas mūsų sielas Amžinatvėje savo karštomis maldomis sušildys, kas mums Dievo gailestingumo išprašys?

Su laukimu šį vakarą žvelgia iš tolių į mus mūsų artimųjų sielos. Jos laukia mūsų maldų.

VYSK. BRIZGYS TIKRIS APLAN-KYSIAS IR AUSTRALIJOS LIETUVIUS

Šiais metais vysk. Brizgys ir vysk. Padolskis šventė savo kunigystės 25-riū metų sukaktį. Kaip mums praneša p. P. Raulinaitienė, ta proga vyskupai buvo pasveikinti ir Melbuorno Liet. Kat. Moterų Draugijos. Dabar Draugija gavo iš vysk. Brizgio laiška, kuriame tarp kitko vyskupas mini, kad

gal aplankys ir Australijos lietuvius.

"ŠEIMA TREMTYJE" Sv. Tėvas Pijus XII paskelbė naują 6 daliū konstituciją — Bažnytinį patvarkymą — "Exul Familia" (šeima tremtyje), kurioje plačiai aptariami tremtinių bei išėiviū dvasiniai reikalai ir sutvarkomas jų aprūpinimas. Viskas sprendžiama pagal vieną pagrindinį principą, kad išėiviū bei pabėgėliū dvasiniai reikalai, kiek tai įmanoma, turi būti aprūpinami tos pačios tautybės kunigū, mokačiū jų kalba. Konstitucijoje primenama, kad toks yra Bažnyčios nusistatymas nuo seniausių laikū, kad jau 8 amž. Vatikane buvo įkurta vad. "Schola Peregrinorum" kur visos eilės tautū dvasininkai gyveno atvykstantiems maldininkams aprūpinti ir atskirioms tautybėms buvo kuriamos įvairios įstaigos — užėigos namai, prieglaudos, bažnyčios, broļios ir t.t.

Ta proga šv. Tėvas primena, ka Bažnyčia yra dariusi nelaimingiems tremtiniams paremti, sumini savo įkurtas tam reikalui įstogas, ir kad išėiviū dvasinių reikalū aprūpinimo klausimai yra pavesti specialiai Vatikano įstagai, vadovaujamai monsignoro Emilio Rossi.

KATALIKŲ SKAUTŲ KONFERENCIJA

Šių metų katalikū skautū konferencija įvyko Romoje birželio 5-9 d. Dalyvavo virš 70 vyr. skautū vadū iš viso pasaulio. Lietuviū skautū delegacija sudarė korp. "Vytis" senjorai A. Nekrašas ir P. Dauknys.

Delegacijos buvo apgyvendintos Taikos Namuose — Domus Pacis, atokiai nuo Romos centro, dideliuose suduose. Konferencija buvo puikiai suorganizuota. Nuo pat į Romą atvažiavimo, dalyviams viskas buvo teikiama nemokamai: maistas, nakvynė ir išvykos. Sesijos vyko prancūzū kalba, bet santraukos buvo pakartojamos angliskai.

Birželio 6 d. delegacijos buvo priimtos audiencijoje šv. Tėvo. Pijus XII pasakė kalbą išskeldamas ir įvertindamas Skautybę, dar kurį laiką pasikalbėjo su delegacijomis ir suteikė Ap. Palaiminimą.

Lietuviū skautū delegacija konferencijoje stengėsi užmegsti broliškū santykius su kitomis delegacijomis ir nušviesti pavergtos Tėvynės padėtį.

DU LIETUVIAI ADOVANOTI VATIKANO MEDALIAIS

Liepos 31 d. Chicagos kardinolas Strick įteikė pop. Pijaus XII skirtus medalius "Pro Ecclesia et Pontifice" dviem Amerikos lietuviams laikraštiniams: Leonardui Šimūčiui ir Ignui Sakalui. Abu jie ilgą laiką dirba dienraš-

čio "Draugo" redakcijoje, abu gyvai reiški ir reiški visuomeninėje veikloje, judindami lietuvybę Amerikoje.

LIETUVOJE

Svedū dienraštis "Stocholm Tidningen" talpino ilgą straipsnį apie padėtį Lietuvoje. Tarp kitū rašoma, kad bažnytinis gyvenimas paralyzuotas, vyskupai ir daug kunigū išvaryti iš parapijų, daugelis jų suimti. Iš Kauno 21 bažnyčios tik dviejose laikomos pamaldos. Garsiosios Vytauto bažnyčios Kaune jau griauamas bokštas. Jėzuitū bažnyčia Rotušės aikštėje paversta sandėliu, kur laikomas išvežtūjų turtas. Kitose bažnyčiose įrengtos pirtys, šokiū salės ir pan.

UŽDRAUDĖ PARDAVINĖTI KAT. LAIKRAŠTĮ

Iš komunistū valdomū kraštū Kat. Bažnyčia stipriausiai dar laikosi Lenkijoje. Juk ten dar beveik nėra katalikū universitetas Liubline, nors ir jam tenka derintis prie komunistū partijos reikalavimų. Tebėra dar nesunaikinta ir katalikū spauda, kuriai betgi ne visada duodama popieriaus ir visokiū klūčių išgalvojama. Štai, nuo liepos 1 d. katalikū didžiausias laikraštis "Tygodnik Powoszechny" uždraustas platinti kitaip, kaip prumeratos keliu ir tik per valdžios įkurtą spaudos agentūrą "Ruch". Įprastas laikraščio platinimas prie bažnyčių įėjimų uždraustas. Partija matyt tikisi, kad daug kas per jos agentūrą katalikiško laikraščio neįdris prumeruotis, o gal dar ir apie kitokiū trukdymus galvoja?

KOPLYČIOS — AUTOMOBILIAI

Belgijos ir Olandijos katalikū aukomis nupirkta 12 automobiliū, kurie vėduje įrengti kaip mažos kopylčios. Jie padalyti V. Vokietijos vyskupijoms, kuriose yra daugiausia katalikū pabėgėliū tremtinių. Automobiliū panaudoja paprastai du kunigai. Per 1951 m. jais aplankyta 478 vietovės ir aptarnauta 100 tikstančių tikinčiųjų, iš kuriū 70% priėmė sakramentus.

Džiugu, kad ir lietuviū Sielovados Taryba Vokietijoje gavo iš NCWC 3 auto mašinas. Su jomis bus lengviau pasiekti mažomis grupėmis išsisklaidžiusius tautiečius.

BAŽNYČIA PRAVEDA SAVŲ ŽEMIŲ REFORMĄ

Aacheno vyskupijoje 160 ha bažnytinū žemiū vyskupo nutarimu buvo išdalinta bežemiams ir be pastogės žmonėms, tuo jiems duodant galimybę pasistatyti namus. Artimiausiu laiku dar bus išdalinta 136 ha, priklausą 59 parapijoms.

Augsburgo vyskupija benamiams žmonėms yra išdalinusi 250 milijonū markiū, surinktū per rinkliavas bažnyčiose.

Lapkričio 9 d. 4 v. p. p. pp. Vasiliauskū namuose, 23 Coppin St., Semaphore ateitininkai ruošia jaunimui

MENO POPIETĖ

Kolegijas lankantis jaunimas ir šeštadienio mokykla maloniai kviečiamą atsilankyti.

Vykty trolleybusu (Semaphore) iki 49 stop. Coppin Str. antra gatvė kairėje pusėje.

Pasaulio lietuviu seklyciose

Argentina.

*Smuikininkė E. Kuprevičiūtė, pirmoji Argentinos smuikininkė, iš Buenos Aires išvyko į Entre Rios provinciją, kur vykdomi jos 8 koncertai. Kitais metais ji vėl numato atvykti su koncertais į Europą.

*Lietuviū draugas urugvajietis J. P. Martinez Bersetche, "Nervio" redaktorius, lankydamsis Argentinoje, "A. L. Balso" redakcijai įteikė puošnią Urugvajaus ir Lietuvos vėliavą.

*Lietuvius Vl. Gedaminskas, pašauktas atlikti karinės prievolės, buvo paskirtas vid. reikalū ministerijos Buenos Aires mieste valdininku, bet netrukus buvo vėl pažemintas ir paskirtas paprastu eiliniu. Priežastis—tėvas įtartas palankumu komunizmui. Padarius namie patikrinimą, buvo rastas Stalino paveikslas ir Lietuvos okupantū leidžiamas laikraštis.

Belgija.

Belgijoje beliko vos apie 300 lietuviū, kitū daugumas emigravo į JAV ar Kanadą. Norėtų išvykti ir likusieji, tikėdamiesi, kad jei pirmieji bandymai padėti norintiems persikelti kitur ir nebuvo sėkmingi, tai bent turėtų pasirodyti sėkmingesnis dabartinis, remiamas BALFo. Patys lietuviai plačiai pasklidę po visus anglies kasyklū rajonus, dėl to nuotoliai sudaro nemažą sunkumū kultūriniai ir tautiniai veiklai išplėsti. Nutautimo pavojus gal kiek mažesnis nei kituose kraštuose.

*Vargo mokykla Liezo apylinkėje pradėjo šeštuosius metus. Tėvai mielai leidžia savo vaikus į šį lietuviybės židinį ir visai jį paremia. Tik labai pasigendama lietuviškū mokslo priemoniū. Per 85 proc. tautiečių skaito lietuvišką spaudą, gausiai perkamos lietuviškos knygos, taip pat lietuviškos muzikos plokštelės iš Londono, kur iš His Master Voice centrinės galima gauti daugiau kaip 30 iš Nepriklausomybės laikū plokštelių.

JAV—se.

*"Draugo" dienraštis Čikagoje organizuoja žurnalistū kursus, kurie apims apie 50 paskaitū iš žurnalistikos ir liuanistikos. Dėstys apie 20 lietuviū profesoriū ir lektoriū.

*Garsioje New Yorko Carnegie Hall žymus New Yorko simfoninis orkestras, vadovaujamas komp. J. Kačinsko, išplėdė Čurlionio, Gruodžio ir Jakubėno simfoninius kūrinius.

*Komp. V. K. Banaitis ryžosi parašyti lietuvišką operą "Juratė ir Kastytis". Ieškoma mecenatū tam didžiuliam darbu paremti.

*Amerikiečių Argonne atominėje laboratorijoje netoli Čikagos dirba taip pat per 40 lietuviū.

*Lietuviū tautinės srovės savitraščio "Dirvos" leidimą perėmė neseniai suorganizuota "Vilties" radio ir spaudos bendrovė.

Kanada.

*Dirbs išvien su gen. konsulu. Kanados LB krašto tarybos suvažiavime išrinktos valdybos delegacija padarė vizitą gen. konsului V. Gyliai ir pareiškė pasiryžimą su juo bendradarbiauti.

KLIMATAS EINŠS ŠALTYN.

Svedū glaciologas (ledynū tyrinėtojas) Dr. H. W. Ahlman sako, kad šiaurinėse dalyse dideli ledynai pradeda smarkiai tirpti ir vanduo okeanuose laipsniškai kyla. Jei visi tie ledynai staigiai sutirptų, tai tokie miestai kaip New Yorkas, būtų aplieti vandeniu.

Nuo 1900 metų iki 1950 metų temperatūra Špitzbergene pakilo 10 laipsniū. Kaikurie vandenū keliai šiaurėje yra 3 ir 4 savaitėm ilgiau atviri, negu buvo prieš 50 metų. Dr. Ahlman nuomone, mes pergyvenam pabaigą ledynū gaidynės, kuri užsitęs apie 30.000 metų. Todėl apie šaltas ir kietas žiemas bus prisiminta tik pasakose, nes žemėje bus žymiai šilčiau.

MEDŽIO PJŪVENOS—GYVULIŲ PAŠARAS.

General Electric b-ivės mokslininkai tvirtina, kad medžio pjūvenos gali būti

*Hamiltono dramos mėgėjų būrelis "Aukuras", perėitą sezoną davęs 10 spektaklių, šį sezoną duoda Priestley 3-jų veiksmū dramą "Inspektorius atvyko", A. Gustaičio komediją "Silkinis pančius", Grušo "Tėva", kūrto "Aušros sūnus" ir "Pirmąjį skambutį" vaikams pastatys "Melagėli". Siemet numatoma atidaryti ir dramos studija.

Kolumbija.

*Etatiniu universiteto profesorium Bogotoje paskirtas Dr. A. Liauginas; dėsto filosofiją, psichologiją, vokiečių ir prancūzū kalbas.

Prancūzija.

*Nepriklausomybės Akto signataro Šerno sūnus Jokūbas Šernas jau kelinti metai su pasisekimu vaidina "žvaigždžių" roles italų ir prancūzū filmose. Šiuo metu Paryžiuje rodoma filma "Le Siel est rouge", kurioje jis turi vyriausią rolę.

*Lietuviū studentū skaičius Laisvosios Europos Kolegijoje prie Strasburgo un-to didėja. Naujai priimti dar Z. Brinkis ir J. Čeginskas. Į Paryžių pagilinti muzikos studijų yra iš Kanados atvykusi A. Matukaitė. Iš viso Paryžiuje studijuoja 13, Nancy—1, Strasbūrgė—9. B. Strankauskaitė lanko dramos studiją. Strasbūrgė pirmasis iš LE Kolegijos stipendininkū apgyne medicinos disertaciją Kvietelaitis.

*Per Paryžiaus radiją paskiausiai transliuota Pr. Mėrimė liet. vardu pavadinta apysaka "Lokys".

*Paryžiuje paminėtas Maironis. Lietuviū Šalpos Draugija rugsėjo 28 d. spec. susirinkimu Paryžiuje paminėjo Maironį. Paskaitą apie jį skaitė kun. Dr. F. Jucevičius, Lietuviū Katalikū Misijos Prancūzijoje direktorius. Ta proga Paryžiaus lietuvių aptarė ir visą eilę kitū aktualiū reikalū, pirmoj eilėj bendradarbiavimo su latviais ir estais. Galvojama Paryžiuje įkurti Lietuviū Namą, kuriame galėtų būti įkurta lietuviū biblioteka, liuanistikos centras ir kt. Tačiau prie įkurimo turėtų prisidėti ir viso pasaulio lietuvių. To reikalo išstudijuoti išrinkta spec. komisija iš V. Baranausko, A. Švirmicko ir G. Zebertavičiaus.

Olandija.

*Organizuojasi lietuvių. Rūpinamasi suburti Olandijos lietuvius į bendruomenę ir suaktyvinti jų veiklą. Iš aktyvesniū lietuviū pažymėtinai: Olandū Limburge M. Klevinis, o sostinėje M. Galkus.

Urugvajus.

*Plečia bendruomenės veiklą. Tėnykštė lietuviū koloniją sudaro apie 500 asmenū. Tai daugiausia seni emigrantai, kurių vaikai dažnai jau nebe kalba lietuviškai. Taip pat atsiranda tokiū, kurie dar dairosi į Maskvą. Tačiau susipratę ir veiklieji tautiečiai plečia savo veiklą. Kultūros draugija turi savo pastogę, kur minimos tautinės šventės. Lietuviškajai minčiai skleistai taip pat pasinaudojama lietuviū katalikū radio pusvalandžiu. Rugsėjo 8 d. šventės proga krašto valdyba kreipėsi į tautiečius, kad aktyviai prisidėtų prie PLB veiklos ir tuo būdu suaktyvintų lietuviū kolonijos veikimą.

V. Gheorghiu

Picasso paveikslas

Pasiruošimai išvykimui. Penkiolika tūkstančių iš Ohrdruf perkraustomi į kitą stovyklą. Antra valanda nakties. Tankų ir sunkvežimiū masė apsupo stovyklą. Visi prožektoriai, neišskiriamieji ir tuos ant tankų, savo galinga šviesa naktį paverė diena. Sargybos sustiprintos ir jų automatinū ginklū vamzdžiai buvo nukreipti į link vartū šliaužiančią, lyg galingą upę, belaisviū grandinę. Trajanas su Jonu žingsniauvo šalia vienas kito prisiglaudę ir tą šaltąją naktį dalinosi savo kūnū šiluma. Jonas kaleno dantimis.

Prie vartū laukė būriai lazdomis ginkluotū kareiviū. Jie skaičiavo pro vartus praeinančius belaisvius ir skirstė į grupes.

"Jie nori septyniadešimt belaisviū sutalpinti į vieną sunkvežimį, kuriame tėra vietos tik dešimčiai ar dvylikai žmoniū", atsiliepė Trajanas. "Įdomu kaip jie sutalpins?"

Jonas tylėjo. Jis visus drebėjo nuo šalčio. Trajanas stebėjo pirmojo sunkvežimio pakrovimą. Pirmieji dešimt belaisviū įlipo ir jau sunkvežimis atrėdė visiškai perkrautas. Kareiviai lazdomis pradėjo mušti įlipusius, kad jie daugiau susispaustų. Dar dešimtis įlipo ir lazdos savo smūgiais tęsė tolimesnę susispaudimą. Belaisviai traisė vienas kitą kol atsirado daugiau vietos

sekančiai dešimčiai. Dabar jau atrėdė, kad daugiau vietos net vaikui nebūtų. Tuomet atsuko šautuvus ir buožėmis apdaužė belaisvius. Dar dešimt įlipo. Iš visų septyniadešimt ne vienas neliko lauke — visi jie tilpo į vieną sunkvežimį. Mušimas liovėsi, nes sunkvežimis buvo pakrautas ir paruoštas išvykimui.

Trajanas laikydamsis Jono rankos įlipo į sunkvežimį. Jiedu stengėsi nepasimesti vienas nuo kito.

"Žinai, Jonai, nėra tokio dėsnio, kurį galėtumėm pavadinti absoliučiu. Net ir fizikos dėsniai gali būti pakeičiami. Pagal fizikos dėsnius du kūnai negali užimti tą pačią erdvę ir tuo pačiu laiku, o čia štai pavyzdys, kur septyni vyrai užima vieno žmogaus vietą. Ar tu vis dar tiki taip vadinamais fizikos dėsniais? Ar esi kada girdėjęs apie Picasso?"

"Ne, Trajanai", atsakė Jonas. Trajanas buvo aukštesnio ūgio ir galėjo laisvai kvėpuoti. Jonas buvo mažas ir jo galva buvo suspausta tarp kitū belaisviū krūtinū. Jo plaučiai buvo taip suslėgti, kad nepajėgė įkvėpti orą.

"Aš trokštu", skundėsi Jonas beveik su ašaromis. Jo šnervės graibstė orą, nors mažą įkvėpimą, bet negalėjo gauti.

"Aš užtrokšiu, Trajanai, aš mirsiu."

"Atsakyk tu man, ar esi kada girdėjęs apie Picasso?"

"Ne, nesu... Nieko nežinau. Aš baigiu uždusti, man jau priėjo galas..."

Trajanas stengėsi pakelti Jono galvą, bet visiškai negalėjo pajudinti savų muskulų, nei rankų. Jo kūnas irgi buvo sutriušintas, sumaltas ir suslėgtas iki galimo minimumo, bet galva buvo ir kyšyjo virš kitū galvų.

"Tas Picasso yra didžiausias Vakarū Civilizacijos menininkas", aiškino Trajanas.

"Nieko, visiškai nieko negirdžiu. Kad kaip nors galėčiau pagauti orą nors viena... nosies... pusim... Padėk, Trajanai... Prašau gelbėk mane... aš mirštu..."

Trajanas mėgino surati jau šiek tiek vietos. Jo galva buvo įspausta į Trajano krūtinę.

"Picasso piešė tavo portretą tokį, koks tu dabar esi šitame sunkvežimyje, seni!"

"Mano portretą?", paklausė Jonas. "Aš nieko negirdžiu. Mano ausys yra užslėgtos."

"Taip, tavo portretą", tęsė Trajanas. "Visiškai panašų kaip fotografija. Septyni vyrai užimantieji tą pačią erdvę tuo pačiu laiku. Vienas turi penkias kojas, kitas — tris galvas, bet neturi plaučių. Tu turi balsą, bet neturi burnos, tuo tarpu kai aš nieko neturiu išskyrus galvą. Galvą kibancią ore virš sunkvežimio. Tą paveikslą aš pirmą kartą mačiau Paryžiuje. Jis man labai

patiko, bet aš tąsyk nežinojau jo turinio, nesupratau ką jis vaizduoja. Ir tik dabar aš galiu atpažinti, kad tai buvo šito sunkvežimio paveikslas nutapytas nepaprastu tikslumu ir panašumu. Nė viena smulkmena nebuvo praleista! Jis taip yra nutapęs ir mūsų stovyklos paveikslą. Jo piešiniai visiškai nesiskiria nuo fotografijų — taip realu, kaip ir gyvenime. Picasso yra tikras genijus."

Sunkvežimis nuvažavo į naktį. Vertė Vac. Tamošaitis

Salomėja Juškaitė.

Rudeneja Amerikoje

Pasibaigė sezonas piknikus mėgstamoje Amerikoje. Ruduo prie Clevelendo taip primena mūsų lietuvišką rudens, su ta pačia pageltusių lapų mistika (net ir toje tempo šalyje), su melancholiškomis apsilblausiomis dienomis ir dar vis gana šiltomis, vad. "indėnų vasaros", prašvaistėmis. Vasarą tikrai buvo kaikiurios dienos labai karštos, man priminė greičiau australišką dusinantį karštį, kaip kad būdavo Melbourne, negu kad šiaurės kraštų malonias gaivinančias šiltas dienas.

Prie Clevelendo didžiausio laikraščio yra taip vadinamas tautų spaudos korespondentas. Jis europietis, ir laikraštis kasmet siunčia jį į Europos šalis (šioje geležinės uždangos pusėje) kaip savo atstovą. Vėliau jo straipsniai tilpsta tame laikraštyje ir laikraščio vardu būna kasmet surengiama viena vieša paskaita apie jo įspūdžius ir naujus patyrimus senajame pasaulyje.

Vakar buvau toje paskaitoje apie šiuos metus Europą. Stebėdama tą didelę ir puošnią salę, kame turėjo įvykti paskaita, prisiminiau mūsų Kauno sales. Kaip būtų gera nors vieną tokią tenai turėti. Rinkosi klausytojų galybė, girdėdosi įvairių kalbų mišinys.

Kalbėtojas buvo prisitaikęs prie amerikoniško paskaitininko būdo (žinojo kalbas ir mases, turėjo jūmorą, truputį sentimentų, minėjo dažnai dolerį, nurodinėjo viešbučių ir restoranų kainas ir t.t.). Nors jo angliška kalba buvo turtinga ir laisva, tačiau jautėsi labai stiprus svietimas akcentas. Jis neužgavo politikos reikalų, tačiau palietė imigracijos sistemą. Pasakojo apie aplankytus amerikiečių, užvusų per antrąjį pasaulinį karą, kapus Italijoje, Prancūzijoje ir kitur. Suminėjo pavardes žuvusių karių Jablonski, Schmidt, Nowak, šalia čia pat besiliečiančių Stevenson, O'Brien ir pan. Ir čia pat paklausė publikos nuomonės, kodėl mirti už Ameriką yra lygiai geri Jablonskiai kaip ir Stevensonai, tai kodėl Imigracijos Istatymas yra toks dosnus vieniems (atsėit anglo-saksams), o žiaurus kitiems? Argi Amerika galiną pasidarė tikrai dėka vienu, argi nauji gyventojai nėra jos saugumas ir stiprybė? Sako, aš nesileidžiu į politiką, bet kartais reikia tiesą amerikoniškai pasakyti, kai matai tokią nelygybę. Čia pat salė jam sukėlė didžiules ovacijas, taigi pritarė jo nuomonei. Kada demonstravo europietiškus vaizdus, ar tai buvo parodyta varginga vandens nešėja ant Italijos kalvų, ar koks pilkas Arijos vakaro prieblandis salėje nuaidėdavo plojimais. Tenai gimė parodydavo savo ilgėsį kad ir vargingiems gimtojo krašto vaizdams, o čionykščiai vis dar turi sentimentų savo tėvų senajai šaliai.

Išėmiant paklausaui savo kaimynės, ką ji galvoja apie paskaitininko sveti-

mą akcentą. Sako "europiečiai, atrodo kultivuoja tą akcentą, mat, žino, kad tai turi savotiškos atrakcijos".

Bet tas paskaitininkas iki savo mirties turės svetimą akcentą. Ir jis gražiai, nepamėgdžiodamas amerikoniškai, be jokios pretenzijos, bet svietima tarpe, kalbėjo.

Vienaaukštė šalis. Bolševikiškas Ilija Ehrenburgas, aprašęs savo įspūdžius "Vienaukštėje Amerikoje", tada man buvo nesuprantamas. Juk tiek buvo rašyta apie tuos amerikoniškus dangoraižius. Bet, nežiūrint viso kito melo, apie amerikonišką pamėgimą vienaaukščių namukų vienai šeimai gyventi - tiesa. Jokia amerikoniškas dangoraižius. Bet, nežiūrint viso kito melo, apie amerikonišką pamėgimą vienaaukščių namukų vienai šeimai gyventi - tiesa. Jokia amerikoniškas dangoraižius. Bet, nežiūrint viso kito melo, apie amerikonišką pamėgimą vienaaukščių namukų vienai šeimai gyventi - tiesa. Jokia amerikoniškas dangoraižius.

Nors, žiūriu, jau ir buvę DP dabar tokius vienaaukščius ištaiso. Tik jie, žinoma, suranda vietos dar ir kokiam viengungiui priglausti. Ir tuo savo biudžetą aplopo, nors nuomą, paprastai, ima gana padoriai, neperaukštą.

Tie dangoraižiai vis tobulesni statomi. Mačiau Pittsburge. Atrodo, pastatas lyg koks žaislas, toks lengvas, o jis stiepiasi net į padebesų viršūnes. O Čikagoje, pagal mano įsivaizdavimą, mažai mačiau tokių milžinų, ir tai tik pačiame centre, kame vienos įstaigos, bizniai, viešbučiai. Kada sušvito milijonai įvairiaspalvių šviesų vilodami ir teatrus, rodydami prastamiausius modelius languose, kada pamačiau visas žinias ir laikraščius bei radio naujienas, milžiniškomis raidėmis, lyg kokiam kine, pamažu įskaitomai slenkant prieš mano akis, čia pat virš gatvės vidurio, supratu, kad šitokių dalykų negali būti kur kitur, tik čia.

Girdėjau apie Čikagos skerdyklų atmosferą, apie šiukšlinas gatves, visi žino apie automobilių užjimą ir dulkinus, aprūkusius fabrikus. Tai tiesa, yra ir viena ir kita. Bet tikrai nustebau pamačius gražius, prižiūretus iki smulkmenų, nedidelius parkus, su rožėmis, tuberozėmis, ežero pakrantę, su fontanais. Irgi Amerika; kada didysis fontanas suspindėjo milijonais varšų, tarpe savo nedidelių gėlynu, su ramiai aplinkui besėdintuojančiais, tingiais pusamžiais miestiečiais, su knygomis ant kelių (mat, buvo savaitgalis), norėjosi klausyti savęs - ar čia Čikagoje? Bet netoliese matėsi namai - milžinai, savo šviesomis rungėsi kramtomos gumos bizniai, viliojo pas save restoranų "bojai", nusilenkdami ir atsi tiesdami, net ranka mojuodami, nors jie ir buvo tik lėlės, tik elektrinis triukas. Toliau dunksojo tylūs ir majestotingi, lyg kokios šventovės, miesto

SPORTAS

Redaguoja V. Čepiauskas

KREPŠINIS

Vytis — Latviai 34 : 58
(1952. X. 30)

Po ilgų varžybų pagaliau spalio mėn. 30 d. galutinai išryškėjo šių metų Pietų Australijos krepšinio meistris. Juo tapo Adelaidės A. L. S. latvių komanda, užtikrintai, net 24 taškų skirtumu, baigmėje nugalėjusi lietuvius. Mūsų Vyties krepšinininkams atiteko tik antroji vieta t.y. vicemeisterio vardas. Neišskant kalčių bei kaltininkų reikia pripažinti, kad šiemet latvių krepšinininkai padarė didelę pažangą. Todėl Pietų Australijos krepšinio taurė jiems perleista tikrai pelnytai. Sveikiname brolius latvius.

Šių metų lapkričio mėn. 13 d. OBI salėje įvyks pabaltiečių, estų, latvių ir lietuvių, krepšinio turnyras. Pradžią 7 val. 30 min.

FUTBOLAS

Šių metų lapkričio mėn. 2 d. įvyko skaitlingas Vyties futbolo sekcijos steigiamasis susirinkimas.

Futbolo sekcijos valdybon išrinkti ir

bibliotekos rūmai. Jiems šviesų, matyt, nereikėjo.

Pavaziavus toliau, pradėjus skaityti lietuviškus biznių vardus. Kinoteatras "Saldinėlis", vėl "Milda", "Rūta", įvairūs lietuviški vardai, pavardės, įstai-gos.

Teko apsisitioti Litanica gatvėje. Ilgai niekas neatsiliepė į skambutį, taigi lūkuriauvau. Kaimynas, sėdintis ant gretimų gonkelių ir sako man: "Puidokienė tai, matyt, kieme". "Dėkui", sakau - "o iš ko supratote, kad esu lietuvaite". "Tai, kad čia mes greit ir "paliokus" pramokysime lietuviškai. O ji (namo šeimininkė) tai nei nemoka amerikoniškai. Tiesa, ji nemokėdama amerikoniškai užsidirbo namą, aplankė Lietuvą, savo giminėms parūpino affidavitus. Išgyveno Čikagoje apie 40 metų".

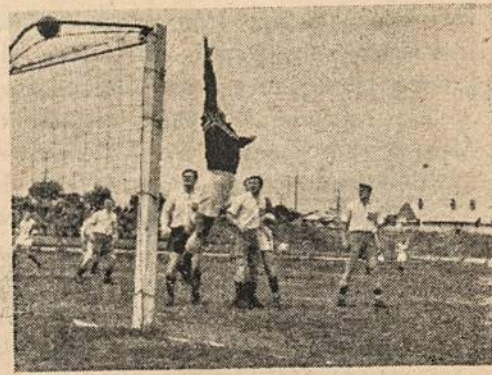
Čikagoje teko susitikti visus senus savo draugus ir pažįstamus, teko vaizintis lietuviškuose restoranuose ir valgyti lietuviškai, ir tenai pagarsėjusią, saldžiarūgštę duoną, kuri sukrovė gerą pinigą savo sumanytojams.

Džiaugiuosi, kad visur, kame viešėjau, naujakuriai yra geriau įsikūrę, negu jie būtų galėję tai padaryti Australijoje. Ir vis sčengiasis, mušasi į priekį, randa patogesnius darbus, pagal savo patirtį ir sugebėjimus. Bent dabar tai, atrodo, galima padaryti, nes darbu yra visur, net ir tame pagarsėjusiame turtingųjų mieste - Los Angeles. Ekonomistai, skaitant jų straipsnius, ramina ir nenumato krizės. Bet tas, žinoma, priklauso nuo daugelio kitų dalykų, o amerikoniai dabar naudojami ginklavimosi sąskaiton - ir keikia mokesčius.

pareigomis pasiskirstė: J. Jaunutis — pirmininkas, Liaksas — vicepirmininkas, E. Taparuskas — sekretorius, Umeris — išdinininkas ir Nemeika — reikalų vedėjas.

Nutarta šalia esamos pagrindinės futbolo komandos dar įsteigti rezervą ir jaunių komandas.

Tarpininkais tarp Australų Futbolo sąjungos ir lietuvių paskirti E. Taparuskas ir Liaksas. Futbolo sekcijos adresas: 22 Melbourne Str., Nth. Adelaide.

Nuotraukoje matome mūsų vartininko Merūno šuolį į aukštį. Dėka jo, užtikrintas lenkų šuvis buvo nukreiptas į vartų rėmą.

Šauniai užbaigė šiuos metus sezoną mūsų futbolininkai. Per visą sezoną, išskiriant lenkų komandą, jie nerado sau lygių priešininkų nei australų nei kitų tautų tarp. Užbaigtuvėmis visi žaidėjai buvo apdovanoti australų soccer zenkleliais, o pati komanda perkelta į antrąją divizioną. Tai yra rimta divizionų ir kitais metais mūsų vyrams teks gerokai pasitempti sutinkant gana stiprių priešininkų.

Atostogų metu pasiilsėjus ir pasitreniravus kitam sezonui linkime sėkmės.

SPORTAS VASARIO 16 GIMNAZIJoje

Rugsėjo 27 ir 28 dienomis, vadovaujant kūno kultūros mokytoju O. Gesventiu, įvyko Vasario 16 Gimnazijos sporto šventė — lengvosios atletikos ir kamuolio žaidynių varžybos. Šventę pravedė ypach padėjo "Aušros" Tunto skautai.

Spalio 17 d. stalo teniso rungtynėse su Eimsbuettel vokiečių berniukų gimnazijos moksleiviais Hamburgėje Vasario 16 Gimnazijos tenistai laimėjo 7:3.

Tą pat dieną Vasario 16 Gimnazijos krepšinininkai susitiko su šiaurės Vokietijos krepšinio meistrui E. T. V. Eimsbuettel. Po sunkios kovos laimėjo lietuvių gimnazijos moksleiviai 29:28 (13:16).

* Helsinkio Olimpijodoje Sovietų krepšinio komandoje žaidė lietuviai J. Lagunavičius, S. Butautas ir Butkus. Jie visur buvo politrukų lydimi ir su jokiais vakariečiais nekalbėjo.

Vyr. mkt. H. Antanaitis

Vasario 16 Gimnazijos siekiai ir rupecsciai

[Tąsa iš AL 21(107) Nr.]

Tuo tarpu Vasario 16-sios Gimnazija ruošia jaunuomenę pirmo eilės Vokietijos universitetui. Todėl gimnazija turi derintis prie Vokietijos aukštesniųjų mokyklų programų. Naujosios Vokietijos tų mokyklų programos, nuostatos ir veikiančios nuo praėitų metų, žymiai praplečia eitąjį šiol kursą. Net įvestas ir naujas, būtent, 9-asis mokslo metas. Ir tas naujas metas skiras ne buvusiam kursui pakartoti, bet jam pagilinti, o matematikoje tas pagilinimas pereina į kai kurių matematikos šakų labai toli einantį išplėtimą. Labai dideli reikalavimai statomi fizikos, chemijos ir kituose moksluose. Fizikos ir chemijos dėstomose moksluose eksperimentas sudaro išėiginį punktą dėstymo procese. Naujoji vokiečių metodika reikalauja, kad mokiniai kaip galima daugiau savarankiškai ir aktyviai dalyvautų mokymosi darbe. Siekiama, kad moksleivis mokėtų pritaikinti dėstomasias žinias gyvenime, ar atskiruose moksluose. Vertinama daugiau pagilintas, metodiskas mokymo turinio nagrinėjimas, negu jo kiekis. Ne tiek svarbu sistematika ar chronologija, kiek giliai pedagogiškai vieno ar kito programos punkto įvertinimas. Dėstant, pav., istoriją aukštesnėse klasėse, parenkamos bendro pobūdžio istorinės temos, ir jos nagrinėjamos, panaudojant įvairias pagalbinės priemones. Dėstoma istorija nepaisant chronologijos. Prie tų programų ir jų metodinių reikalavimų Vasario 16 Gimnazijai tenka prisitaikinti. Tinkamai eiti mokslą reikia mokslo priemonių, reikia knygų. Knygų pasiskaity-

mui lietuviškų ir kitomis kalbomis Gimnazija turi beveik pakankamai. Dauguma lietuviškų knygynų (mokyklų ar visuomenės), kurie buvo Vakarų Vokietijoje, dabar suplaukė Diepholzą. Blogiau su fizikos ir chemijos priemonėmis. Dalis fizikos priemonių, daugumoje sugadintų, atvežta iš Pabaltiečių universiteto Hamburgėje. Yra gamtos mokslų kabinetas. Bet tų nekaitlingų priemonių neužtenka. Vadovėlių lietuvių kalba mokiniai neturi; jų išvisio nėra ir nėra už ką pirkti.

Kai nėra mokslo priemonių, tai šiuos trūkumus turi padengti mokytojo sumanumas, iniciatyva, pedagoginė intucija. Reikia viską padėti ant svarstyklių, kad Diepholzo Lietuvių Gimnazijos mokslo lygis nebūtų mažesnis už kitų to paties tipo vokiečių mokyklų lygį. Nuo to irgi priklauso gimnazijos tolimesnė egzistencija. Šituo atžvilgiu dar reikia daug pastangų įdėti.

Sunkina gimnazijos mokytojų darbą kelios priežastys, kurių tuo tarpu negalima atsikratyti. Viena, ateina į mokyklą, į įvairias jos klases nauji mokiniai-ės nevenendo pasiruošimo, iš įvairių vokiečių ir lietuviškų mokyklų, kurių programos skiriasi nuo gimnazijos einamosios programos, tuo būdu termozuojamas darbas. Antra, pamokos pertrumpos (viena pamoka tęsiasi tik 40 minučių). Trečia, mokiniai-ės sugaista daug laiko pasirengimui įvairiems viešioms pasirodymams tai choro dainomis, tai šokiais, tai įvairiais sporto numeriais. Kai įvairūs Čiurlionies, Dainavos ir kitoki ansambliai ir sporto klubai išvyko iš Vokietijos, tai Gimnazija turi užpildyti atsiradusias

lietuviškojo meno ir sporto srityje spragas. Šitokie pasirengimai atima iš mokinių nemaža laiko, sutrumpina laisvalaikį ir daro kai kurios neigiamos įtakos į pamokų paruošimą ir į išimokslinimą, jei neminėti jų auklėjančios visuomeninės reikšmės. Žmogaus, o ypač jauno žmogaus, dvasinė energija yra ribota. Dar toliau, vadovėlių stoka irgi lėtina mokslinimo darbą.

Aktualus yra gimnazijos perkėlimo į kitą patogesnę vietą Vokietijoje klausimas. Rasta, kad dabartinė vieta esanti nuosaly Vokietijos, ir todėl iš Pietų Vokietijos mokiniamis pertoli ir perbrangu pasiekti gimnaziją. Galima spėti, kad pradėjus organizuoti vokiečių kariuomenę, turimoji vieta galinti būti panaudota kariuomenės reikalams. Be to dar Diepholzas — vieta žema ir drėgna. Bet kita vertus, reikalo išvirkščioji pusė irgi turėtina galvoje. Persikėlimas į Stuttgartą ar kitur pareiklaui daug lėšų, vokiečiai neleistų išvežti vietoje turimų daiktų; naujoje vietoje visos išlaidos padidėtų Gimnazija populiaru Britų zonoje, ir mokiniai daugiausia iš tos minėtos zonos. Čia yra iš Mazosios Lietuvos mokinių. Iš Wuertembergo. Iš Bavarijos mokinių, palyginamai, mažai. Diepholzas, atrodo, lyg Dievo Apvaizdos skirtoji gimnazijai vieta. Bet esant skoloms ir nesant lėšoms šis klausimas nustoja tuo tarpu savo aktualumo. Bet staiga gali atsirasti priežastys, kurios privers gimnaziją žūt būt keltis į kitą vietą. Gyvenimo realybė pati išspręš šį reikalą.

Baigdamas paminėsiu dar porą aspektų. Gimnazija yra ruošiamoji įstai-ga kitoms aukštesnėms mokslo instituci-

Juoktis verta

VYRO LIKIMAS

Gyvenimas yra gana šiurkštus vyrams. Kai jie gimsta, motinos sveikinamos, joms nešama gėlių. Kai jie veda, jaunosios renka dovanas ir sveikinimus ir priima vizitus. Kai vyras miršta, žmona gauna apdraudą ir išvyksta žiemavoti į Rivjerą.

— Kandis turi tikrai bjauru gyvenimą.

— Kodėl?
— Matai, žiemą ji turi šalti baltiniuose, kurie nenaudojami, o vasarai tenka kraustyti į kailinius.

— Ar žinai, kad pradėjau rašyti noveles ir poeziją?

— Puiku. Ar jau ką nors pardavei?
— Taip. Pardaviau auksinį laikrodį, akordeoną ir palatą.

TAIP TIK AMERIKOJE GALI BUTI

Vienas čekagietis nusipirko cigarų dėžę ir apdraudė ją nuo gaisro. Kai surūkė visus cigarus iš tos dėžės, surinkęs jų nuorūkas nuėjo į draudimo agentūrą reikalaudamas nuostolių padengimo. Šioji, žinoma, net girdėti apie tai nenorėjo. Nukentėjusis nuo ugnies agentūra apskundė teismui ir laimėjo: agentūra turėjo padengti "nuostolius".

Tačiau agentūra nesijautė suriesta į ožio ragą... Ji apskundė savo klientą tame pačiame teisme, kad "jis sąmoningai uždegęs apdrastus daiktus". Ir tikrai... teismas padegėją nuteisė pusei metų kalėjimo...

PAVASARIS MASKVOJE

Pereito pavasario pradžia SSSR sostinėje buvo atžvėmeta šiais įvykiais:

1. Metro (požeminiis traukinys) vyriškos lyties keleiviams buvo įsakyta parodyti savo "kultūrą" užleidžiant vietas moterims. Už vietos pasilaikymą, esant susigrūdumui, nuo šiol vyrai bus kaltinami apskrėtę "kapitalizmo likučiais". (O kuo užsikrėtusi Australijos susisiekiemo priemonių publika?)

2. Šimtmetinis kalvis, Mohamed Oman Ogly Andev iš vieno Azerbeidžano kaimo buvo apdovanotas 50.000 rublių Stalino premija už išradimą stachanovietiško rėsių traukintuvo, kuris atlieka 120 žmonių darbą, atidarydamas 1320 svarų riešutų per valandą.

VIS JIEMS BĖDA

Sovietiniame mitinge kalbėtojas šaukia:

— Nepamirškim, kad ką dabar turime, viską padarė darbininkai...

— Taip, taip. Jūs visada bėdą metaite darbininkams, — reagoja vienas klausytojas paskutinėse eilėse.

SEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE.
— Jonuk, kodėl neparašei rašinio "viena diena namie"?

— Kad mama sako, mūsų šeimos santykiai svetimiams negali rūpėti, pone mokytojaus.

cijoms. Gimnazijoje mokymosi laikas gana ilgas. Gyvenimo apstovos gali sutrukdyti didesniai ar mažesniai skaičiumi baigti gimnaziją ar pasiekti aukštesnę mokslo įstaigą. Bet paleisti po ilgų mokymosi metų į gyvenimą jauną žmogų, nemokantį jokie amato, būtų tiesiog nedovanotinas dalykas. Todėl pravartu būtų mokinius-es šalia einamųjų gimnazijos dalykų dar išmokyti šiokiu tokio lengviau išmokomo amato, kaip pav., mašinraščio, stenografijos, elektros instaliacijos, audimo, valgių gaminimo ar kito kurio amato. Šie ir panašūs dalykai, kaip pridėdamieji, figūruoja kai kuriose Amerikos taigpi ir Vokietijos vidurinių mokyklų programose.

Didelis ir svarbus klausimas — kokio pobūdžio institucija Diepholzo gimnazija turi būti ateity, kitaip kalbant, ar ji turi pasilikti privatinę, ar valstybinę mokymo įstaigą vokiečių mokyklų sistemoje. Einant Vokietijos pagrindiniais įstatymais (Grundgesetz) privatinės mokyklos pačios ar jų išlaikytojai turi apmokėti iš savės visas išlaidas ir garantuoti už mokytojų teisingą ir ekonomingą padėtį. Pritaikinant griežtai šią dėsnių mūsų mokyklai, vargu ar begalėtų išsiversti ji viena, kad ir turėdama iš Amerikos, Australijos ir kitų kontinentų lietuvių nemažą pašalą.

Turėti Diepholzo Gimnaziją suvalstybtintą — taipgi labai abejotinos vertės klausimo išsprendimas. Materialinė padėtis pagerėtų, bet būtų įvesta vokiečių kalba kaip dėstomoji kalba, ir gimnazija pamažu išslystų iš lietuvių rankų. Bet ir esant mokyklai įtrauktai į valstybinių Vokietijos mokyklų tinklą — mokyklos mokinių užlaikymas ir išmaitinimas galėtų remtis tikrai pašalpomis, gaunamomis iš kitur. Kita

vertus, vargu ar kuri Vokietijos fėderala linė valstybė (Landesregierung) sutiks lietuviams leisti valstybinę gimnaziją. Juk valstybė šiuo atžvilgiu turėtų bazuoti atitinkamu lietuvių gyventojų skaičiumi. Bet lietuvių gyventojų skaičius likęs nedidelis, apie 8000 žmonių. Bet, kas svarbiausia, šitas skaičius išsimėtęs po atskiras Vokietijos vietas, ir bet kurioje Vokietijos fėderalinėje valstybėje (Land) beesąs lietuvių skaičius yra palyginamai mažas.

Kai kam atrodo, kad geriausia išėitis išbristi iš materialinių sunkumų, pakęisti gimnajią valstybine gimnazija. Dabar gimnazija yra privatinio pobūdžio, bet ji gauna valstybinę subsidiją, apmokami 4 mokytojai. Atrodo, kad gimnazija taip, kaip dabar ji yra, galės dar vienus metus gyvuoti. Toliau prisėis jos kursą keisti. Kaip pavyks jos formaliai laikytojai, būtent Vokietijos Krašto Valdybai, išvairuoti tarp Scilos ir Charibdės — parodyt atėitis. Viena aišku, kad užsalę neefektyvūs santykiai tarp vienos vokiečių švietimo administracijos ir gimnazijos negali tokiomis ir toliau pasilikti. Jie turi būti pataisyti, kitaip grėsia gimnazijai krizė. Nesvarbu kaip tie santykiai vystosi centre, Hanoveryje; jie čia, vietoje, turi būti korektiški, geri.

Graži idėja turėti aukštesnę lietuvišką mokyklą Vokietijoje centriniėje Europos valstybėje. Toje Europoje yra ir mūsų Lietuva. Bet šios idėjos realizavimas sukels daug rūpesnių ir siejiamosi. Bet dar nė viena idėja neįsikūnino be rūpesnių, be vargų, be pasiaukojimo. Jau išgyveno gimnazija apie pusantro metų; reikia manyti, kad ji galės egzistuoti ir toliau.

English Section

FLIGHT TO FREEDOM

FIVE ESCAPED FISHERMEN TELL OF LIFE IN SOVIET LATVIA

(Continued from last Issue)

THE KOLKHOZES

Living standards on kolkhozes seem to be the worst in Latvia. For one working day, a farmer receives one kilogram of rye (a kilogram is approximately 2.2 pounds), 350 grams of wheat (half a pound), three kilos of potatoes and 60 kapeikas. Norms for work vary but there are frequent assignments when a day's work from dawn to night cannot produce the required norm. Those farmers who are granted 0.5 hectares (a little more than one acre) of private land are made to pay high taxes in produce, potatoes, meat, and also give 300 liters of milk. If these payments are not made the kolkhoz bookkeeping department deducts the taxes from the peasant's wages for work days performed. Government bonds are also deducted in the same way. Annual settlement for work performed takes place in the fall, after the threshing. In most cases, only an advance is paid in money and produce, but the final accounting is postponed and sometimes takes place as much as a year later.

In the early morning hours the peasants appear at the executive's office for work assignments. Peasants walk

to work. The foreman, responsible for dividing work, often favors friends and relatives. Absence from work results in a reprimand which is read at the following plenary meeting of the kolkhoz. Several reprimands mean punishment. Most of the peasants live in their own farmhouses because plans for providing kolkhoz community housing have simply not been realized. Peasants may leave the kolkhoz only with the manager's consent. Such permission is granted if the peasant wishes to work on another kolkhoz, and in the fall permits are also granted for short work periods in the city. Large numbers of farmers spend several weeks in Liepaja working at the sugar mill, but when they are finished, they must return to the kolkhoz. During the busy season, the peasants work every day. Lumber is prepared during holidays and sometimes peasants, if they are released from their other duties, work in the lumber camps for the summer.

SALARIES AND "REAL WAGES"

White collar workers are paid less than factory workers. In most cases their wages are equal to those of unskilled workers, but the latter are given a chance to do piece work and so increase their earnings. Office employees are usually paid from 400 to 500 rubles a month while industrial workers receive from 500 to 1000 rubles a month. The highest wages are paid to Stakhanovites in heavy industry. The average worker earns between 600 and 800 rubles a month.

What do these salaries buy? In short, what are "real" wages? Prices called "Stalin's Cake" (loaves on the German Army pattern), which weigh 1.2 kilos are priced at 1.20 rubles; white bread costs 2-4 rubles, and bread is available in good supply. Flour costs 8 rubles per kilo, onions 7 rubles per kilo, and eggs 1.20 rubles a piece. Fresh herring is priced at 5.20 rubles per kilo, margarine at 25 rubles per kilo, and brandy at 22.50 per bottle. Shirts may be bought for 80-100 rubles, silk shirts for 120 rubles, a suit for 600-1000 rubles, socks for 14 rubles, shoes for 360-400 rubles, an overcoat for 1200 rubles. Goods are scarce in the stores

and shopwindows are empty. As soon as a retail base has received a shipment, people line up in front of the entrance. Lines frequently begin the night before distribution, in spite of the fact that the quality of most commodities is very poor.

THE HOUSING SHORTAGE

Life in Liepaja is even more difficult because of the extreme housing shortage. After the occupation of Latvia in 1945 all houses were nationalized. Their size did not matter. A few years later, the Soviets came to the conclusion that repairs on small-size dwellings did not pay and in 1949 turned these back to their former owners. No new apartment houses have been erected in Liepaja since the Communist occupation. Old dwellings are in bad condition, and, although the State is responsible for repairs, there are long delays in the work. Building materials are scarce and poor in quality, and timber is in very short supply. Apartments are difficult to come by in Liepaja. An application with last residence, number of dependants, and autobiographies are submitted to the Billeting Board. Now the vicious circle begins for the new residents. No one may remain in Liepaja for more than 24 hours without registration. No job can be obtained prior to registration, but no one can register without having a place to live. The break in the circle is achieved by bribery. Billeting officials are given 500-3000 rubles, depending on the size and location of the apartment desired, and the dwelling is available within the 24 hour period. Rents for single room are not high, about 12 rubles monthly for 17 square meters. Better rooms are priced up to 50 rubles a month. However, tenants must supply their own fuel to heat the rooms and heating is difficult and expensive. Fuel is almost unobtainable and costs 50 to 100 rubles a month and consists chiefly of sawdust and shavings. Only hospitals, schools and Party buildings have central heating. Furniture is expensive too: a bed costs about 600 rubles, a simple upholstered chair about 200 rubles, and a simple table about 200 rubles. Apartments which have been vacated by refugees and deportees are given to Russian officers wholly furnished. If no Russians are expected to take the dwelling, then the furniture is removed.

THE DRAFT

The number of women far exceed the number of men in Latvia because of long years of compulsory military service out of country: three years for infantry, six for the navy, and seven for the air force. After having completed his three compulsory years, the infantryman must remain in service "voluntarily", and usually no one returns from military service before a five year term is completed. Drafted Latvians do not remain in Latvia. There are a few coast guards and there is one Latvian infantry unit stationed in Riga, but the majority of draftees are sent into the USSR. Many of the young people are draft dodgers and because of the great disorder in local administration, this is still not too difficult. Draftees go through the following stages. At 19, a boy reports to his board and is put on a draftee list. A year later he receives his induction order. If the first order is not complied with, a second follows. If that one is ignored, the police come

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"
BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION
(Lessons 27-52)

Saturday, 15th November, 1952.
(Lesson 46)

Paul is learning more of words... Cook-cooked, work-worked, make-made: listen carefully to this broadcast!

JOHN: That was a good lunch, Mary!

PAUL: Yes, you are a very good cook! Where did you learn to cook, Mary?

MARY: I learned a long time ago. I learned during the war.

PAUL: Learned — learned... today I learn English — yesterday, I learned... OK, I understand.

MARY: That's right. I was in the Red Cross during the war — from 1940 till 1945. I worked in a Red Cross Canteen. For the first few months I cooked easy things — I made — remember 'make'? — well I made tea and coffee and sandwiches.

Saturday, 22nd November, 1952.
(Lesson 47)

Paul can use the past tense better now. But he still makes mistakes...

JOHN: You collected the eggs, Paul.

PAUL: Yes! Hundreds! That was a terrible job, Mary... The eggs were everywhere and I — break? — break the eggs?

MARY: Broke —

PAUL: That's right... I broke about ten eggs.

MARY: That's not bad! When I collected the eggs for Nancy, I broke dozens in a few weeks... Then she told me to feed the calves instead!

Saturday, 29th November, 1952.
(Lesson 48)

In this lesson Mary and John teach Paul about adverbs. Listen carefully, and you will learn with Paul.

MARY: I'm talking to you. My voice is soft.

JOHN: I'm talking to you. My voice is loud.

MARY: My voice is soft. I speak softly.

JOHN: My voice is loud. I speak loudly.

MARY: My voice is clear. I speak clearly.

JOHN: And I speak slowly, very slowly. I want Paul to understand.

(Continued on page 7)

for the boy. Those who work in essential jobs are draft exempt if the employer makes application to the draft board stating reasons for his deferment, but occupational deferments for Latvian youths are rare, and most of them are quickly drafted.

(To be continued)

RADIJO PROGRAMA
NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
TRANSLIUOJAMA AUSTRALIJOSE
TRANSLIACIJŲ KOMISIJOS
(27-52 pamokos)

Šeštadienis, 1952 m. lapkričio 15 d.
(46-ta pamoka)

Povilas daugiau mokosi apie žodžius cook-cooked (verda, virė), work-worked (dirba, dirbo), make-made (daro, darė). Klausykite atidžiai šių transliacijų.

JONAS: Tai buvo puikūs priešpiečiai, Maryte!

POVILAS: Taip, tu esi labai puiki virėja! Kur tu išmokai taip virti, Maryte?

MARYTĖ: Aš išmokau jau seniai. Aš išmokau laike karo.

POVILAS: Mokiausi — mokiausi... Šiandien aš mokausi anglų, vakar aš mokiausi... Taip, aš suprantu.

MARYTĖ: Taigi. Aš tarnavau Raudonajame Kryžiuje laike karo nuo 1940 iki 1945 metų. Aš dirbau Raudonojo Kryžiaus kantine. Keletą pirmųjų mėnesių aš gaminau lengvus dalykus — aš dirbau — atsimeni "dirbti", — taigi, aš gaminau arbatą ir kavą ir buterbrodus.

Šeštadienis, 1952 m. lapkričio 22 d.
(47-ta pamoka)

Povilas jau gali dabar geriau vartoti būtajį laiką. Bet vis dar daro klaidų.

JONAS: Tu surinkai kiaušinius, Povilai.

POVILAS: Taip! Šimtai! Tai buvo baisus darbas, Maryte... Kiaušinių buvo visur ir aš — sudaužyti? — ar sudaužyti kiaušinius?

MARYTĖ: Sudaužiau —

POVILAS: Teisingai... Aš sudaužiau apie dešimtą kiaušinių.

MARYTĖ: Tai ne taip dar blogai! Kai aš rinkau Nansė kiaušinius, tai sudaužiau tuzinus kiaušinių per keletą savaitių... Tada ji man liepė vietoj to girdyti teliukus!

Šeštadienis, 1952 m. lapkričio 29 d.
(48-ta pamoka)

Šioje pamokoje Marytė ir Jonas moko Povilą apie prievokimus. Atidžiai klausykite ir jūs išmoksitė kartu su Povilu.

MARYTĖ: Aš kalbu tau. Mano balsas švelnus.

JONAS: Aš kalbu tau. Mano balsas garsus.

MARYTĖ: Mano balsas švelnus. Aš kalbu švelniai.

JONAS: Mano balsas garsus. Aš kalbu garsiai.

MARYTĖ: Mano balsas aiškus. Aš kalbu aiškiai.

JONAS: Aš kalbu pamažu, visai pamažu. Aš noriu, kad Povilas suprastų.

(Tąsa 7 puslapy)

Teacher: And if you had five hundred pounds and multiplied it by two, what would you get?

Small Pupil: A motor car, sir.

Mokytojas: Jeigu jūs turite penkis šimtus svarų ir juos padauginsitė iš dviejų, ką jūs gausitė?

Mažasis mokinys: Automobilį, pone.

Knygos

Karolė Pažeraitė NUSIDĖJĖLĖ, apysaka, Australijos Lietuvio leidyklos leidinys, 254 psl., kaina tik 8/0

1. ATVIRUKAI, 4 spalvų, dail. A. Rūkštelės darbo, "Sėkmadienis Lietuvoje" — keturios lietuviškos puošios kryžių, po 1/2

2. Bėlė Vaivorytė VILTRAKIŲ VAIKAI iliustr. Pov. Osmolskio. Išleido Vokietijos Krašto Valdyba. 111 psl., kaina 9/6

3. Tumas-Vaižgantas PRAGIEDRULIAI, I dal., 160 psl. 6/6

4. Tumas-Vaižgantas PRAGIEDRULIAI, III dalis, 221 psl. 7/6

5. Neveravičius DIENOVIDŽIO SUTEMOS, apysakos ir novelės 187 psl. 7/6

6. Tumas-Vaižgantas DĖDĖS IR DĖDIENĖS, 175 psl. 6/6

7. Mark Twain PRINCAS IR ELGETA, apysaka, 192 psl. 9/6

Knygos gaunamos Australijos Lietuvio Leidykloje, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. ir pas visus atstovus.

KODĖL MOKĖTI BRANGIAU?

Apilankykite pas mus ir pirkite drabužius, kurie yra beveik nauji ir aukščiausios kokybės, tačiau teikainuoja mažą dalelę naujų rūbų kainos.

Pedler's

3 GOUGER STREET — ADELAIDE — S. A.

Mes sveikiname Jus atvykusius į šitą kraštą ir tikime, kad visi tapsite laimingais australais!

A. FREEMAN & SON

160 Unley Road, UNLEY, South Australia

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SPECIALISTAI

Visa eilė naujųjų australų klientų yra patenkinti mūsų patarnavimais, nes būdami priemiestyje, mokame žemą nuomą ir galime pasiūlyti aukštesnės kokybės prekes už žemesnę kainą.

SYKES FURNITURE STORE

Taupyk svarus
pirkdamas
pas mus

334 Port Road, Hindmarsh

NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
VISOKIARIOPAI PADEDAMA!

Baldai, kilimai
linoleumas
ir kita

MODERN

Furnishers

125 Gouger Street, Adelaide
(Priešais Osborn Hall)
Europietiškos sofas arba pilni 3 gab. komplektai gaminami pagal jūsų užsakymą.
PRIEINAMOS KAINOS
I S S I M O K Ė J I M A S

Humor — Juokai

CHECK!

Gerauld was Aunt Matilda's favourite nephew and she was planning to send him a birthday gift.

"What did you give him last year?" asked her companion.

"A cheque," said Auntie, "and, poor boy, he told me he couldn't find words with which to thank me."

"And what are you giving him this year?"

"A dictionary!"

* * *

"Why are you staring? This is not the first car you have ever seen?"

"Well, it is very much like it."

* * *

"Darling, I'll marry you if we have to live on bread and water!"

"I know, dear, but where would we get the bread?"

* * *

TERRIBLE

After hearing the long eloquent speech of the lawyer in the divorce action, the fair client burst into tears.

"I should never have known," she wailed, "how much I'd suffered if I hadn't heard it to-day."

* * *

"Darling, will you marry me?"

"No."

"Well, then, please don't tell Dolly I asked you first."

* * *

BEE CAUSES BLACKOUT

A bee stung a motorist on the nose in Rockledge, Pennsylvania, U. S. A. He crashed into a pole, broke the electric power lines and "blacked-out" half the town.

* * *

"Every woman under thirty thinks she is a born film actress. And every film actress thinks she is a woman under thirty."

KLIUTIS!

Geraldas buvo tetos Matildos mylimas brolienas, ir ji planavo pasiųsti jam gimimo dienos proga dovaną.

— Ką dovanojai jam praėjusiais metais? — paklausė jos kompanijonė.

— Čekį, — atsakė tetulė, — ir, vargšas vaikas, jis man pasakė, kad negali rasti žodžių savo dėkingumui išreikšti.

— O ką ketini dovanti jam šiais metais?

— Žodyną!

* * *

— Ko žiopsai? Juk tai ne pirmutinė mašina, kurią kada nors esi matęs?

— Taigi, bet ji labai panaši.

* * *

— Brangioji, aš vesiu tave, net jeigu mes gyventume duona ir vandeniu.

— Žinau, brangusis, bet iš kur mes duonos gausime.

* * *

BASISU

Išklausiusi advokato puikią kalbą skyrybų byloje klientė staiga paleido graudžias ašaras.

— Aš niekad nebūčiau sužinojusi, — kukčiojo ji, — kiek daug aš iškentėjau, jeigu nebūčiau to šiandieną išgirdusi!

* * *

— Brangioji, ar tu tekėsi už manęs?

— Ne.

— Gerai, tik, prašau tave, nesakyk Dolei, kad aš tau pirmiau piršausi.

* * *

BITĖ UŽTEMĖ MIESTĄ

Rockledge, Pensilvanijoje (USA) bitė įgylė motociklistą į nosį. Jis smogė į stulpą, nutraukė elektros laidus ir užtemdė pusę miesto.

* * *

— Kiekviena moteris iki trisdešimties metų galvoja, kad ji yra gimusi būti artiste. Ir kiekviena filmų artistė galvoja, kad ji yra moteris dar nesu laukusi trisdešimties metų.

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....

Free Correspondence Lessons

Free Radio Lessons

Surname Christian Name.....

Address

State

My native language is -

Megaw & Hogg

127 King William Street
Adelaide (prieš Town Hall)

Naujieji australai šiuo yra maloniai kviečiami apžiūrėti platų pasirinkimą įvairiausių vartotų baldų. Lovos, spintos, foteliai ir sofos, virtuvės baldai, kilimai, matracai...

ATDARA ŠEŠTADIENIAIS NUO 9 iki 11.30 RYTO

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVĖJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.

Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

Torch Dry Cleaners

EUROPIETIŠKO STILIAUS VALYTOJAI!

PRIĖMIMO PUNKTAI:

17 Pirie St., Adelaide, Magill Rd., Glen Osmond Rd., Unley Rd. ir kitur.

L. L. Tredrea

10 ir 51 CENTRAL MARKET ARCADE, ADELAIDE

Pavasari visi dažome savo namus, palėpes, tvoras.

DAŽAI! DARBO ĮRANKIAI! VINYS, etc!

Pigiausios kainos mieste!

J. Kernick

L I M I T E D
176-180 PORT ROAD,
HINDMARSH, S. A.

VYRIŠKI IR MOTERIŠKI

RUBAI, SIUVYKLA PO-

NIOMS IR PONAMS

UŽUOLAI DOS IR UŽVAL-

KALAI, ĮVAIRIAUSIOS

MEDŽIAGOS

LINOLEUMAI IR KILI-

MAI, NAMŲ APYVOKOS

REIKMENYS, PUOŠME-

NY S

Naudokitės mūsų LAY-BY

— tikrai 1 šilingas depozito

1 svare

PIRKITE PAS TUOS,

kurie skelbiai

AUSTRALIJOS LIETUVYJE

EFG, ENGLISH and FOREIGN
B O O K S H O P

Sydney: 28 Martin Place (ground floor),

Brisbane: AMP Lane off Edwards Street.

Didelis pasirinkimas vokiečių, rusų, prancūzų ir kitomis kalbomis

knygų ir žurnalų

Reikalaukite mūsų katalogų

ADVERSE CONDITIONS REPORTED BEHIND THE IRON CURTAIN

Reports of food shortages, poor housing, sabotage and hints of new purges have come from the Soviet Union and its satellites in the last few weeks.

A serious shortage of the potatoes in Czechoslovakia is reported by the newspaper Rude Pravo. In the Brno district in Moravia, says the newspaper, deliveries of potatoes to markets are running 50 to 96% below quotas.

Although the harvest there previously has been reported as "plentiful" the paper now says the potato shortage is "acute". Potato rationing will begin earlier this year than last, Rude Pravo says, and calls for party action to overcome resistance by Czechoslovak farmers.

The Budapest newspaper Szab Nep says flour for bread is almost unobtainable in the villages of Hungary, and potatoes are in short supply throughout the country.

The communist regime is insisting that high grain production quotas be fulfilled, the paper says, despite the fact that corn, potato, clover and hay crops are below expectations.

In Warsaw, according to the newspaper Trybuna Ludu, more than 3000 apartments are unsafe and unhealthy. Repairs and sanitary equipment are needed urgently, the paper says.

Buildings in the Polish capital reported in bad condition a year ago have not yet been touched, the paper adds, and suggests that tenants will be permitted to make the repairs themselves at their own expense.

From Bucharest comes a story of sabotage of a big communist construction project.

According to a Rumanian radio broadcast, five Rumanian engineers have been sentenced to death after a five-day trial in a communist court, for sabotage of the Danube-Black Sea canal. Five other men who also worked on the canal received prison sentences from 20 years to life.

U. S. I. C.

AUKŠČIAUSIA KOKYBĖ
ir
MALONUS PATARNAVIMAS

H. G. Dall

Centrinio Turgaus Arkadoje Nr. 15
Adelaide

JUVELYRAS IR LAIKRODININKAS

LEARN ENGLISH... — Continued from page 6.

PAUL: I think I understand. John drives the car slowly, but Mr. Smith drives quickly.

This is only a small part of the Radio Lesson. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a Radio Booklet posted to you each month by writing to the Department of Education in the State where you live. The Radio Booklets are free and contain Broadcast Programmes in the form of English lessons.

You may also get information about Continuation Classes and Correspondence Lessons from the Department of Education.

If you listen to a Metropolitan Station, you will hear this broadcast every Saturday at 1.45 p. m. (South Australian Stations at 1.15 p. m.). Country and 6WN Perth broadcast the programme at 7.15 a. m.

Other programmes are broadcast as follows:

Easy Lessons (1-26) Saturday 12.45 p. m. (S. A. 12.15 p. m., W. A. 7 a. m.)

Harder Lessons Sunday 7.45 a. m. (S. A. 7.15 a. m., W. A. 7.45 a. m.)

POVILAS: Aš manau, kad aš suprantu. Jonas važiuoja automobiliu pamažu, bet p. Šmitas važiuoja greitai.

Tai tik maža radijo pamokos dalis. Jūs matote, kad tai lengvas ir įdomus būdas mokytis anglų kalbą.

Jūs galite gauti Radijo Knygelę paštu kiekvieną mėnesį parašę laišką (laiško forma atspausdinta) Švietimo Departamentui tos valstybės, kurioje jūs gyvenate. Radijo knygelė siunčiama nemokamai ir joje telpa radijo transliacijų programa anglų kalbos pamokų pavidale.

Jūs taip pat galite gauti iš Švietimo Departamento informacijas apie anglų kalbos klases ir korespondencines pamokas.

Jeigu jūs klasysite Metropolitan radijo stotį jūs girdėsite transliaciją kiekvieną šeštadienį 13.45 val. (Pietų Australijos stotys 13.15 val.). Krašto stotys ir 6WN Perth transliuoja šią programą 7.15 val. ryte.

Kitos programos transliuojamos tokiu laiku:

Lengvos pamokos (1-26) šeštadienį 12.45 val. (S. A. 12.15 val., W. A. 7 v. ryte).

Sunkesnės pamokos: sekmadienį 7.45 ryte (S. A. 7.15 val. ir W. A. 7.45 val. ryte).

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes Jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERĮ PIRKTI APSIMOKAI!

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa eilė lietuvių didžiuojasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta į mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir priėmamos kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin

13 PEEL Street, ADELAIDE

Publicitas

Universalus Patarnavimų Biuras
Asmeniniai kreiptis:
153 Hindley St., Adelaide
I aukštas Tel. LA 4078
Darbo valandos:
12.00 iki 5.00 val. vak. ir iki 11.30
šeštadieniais. Kitu laiku susitarus iš
anksto.
Adresas korespondencijai:
Box 1656M, G. P. O., Adelaide

Vertimai — Perrašinėjimai —
Reikalų sutvarkymas įstaigose ir
firmose — Spaudos platinimas —
Įvairus tarpininkavimas. Ligos
draudimas.

TEN PAT GALIMA UZSIPRENU-
MERUOTI, NUSIPIRKTI ARBA
PASISKELBTI IR "AUSTRALI-
JOS LIETUVI" BEI ĮSIGYTI LI-
TUVIŠKŲ IR KITOMIS KALBO-
MIS KNYGŲ.

DOMES! DOMES!
Ramiai į savo ir savo artimųjų ateitį
žiūrėti, apsidraudes

LIGONIŲ KASOJE
Nuo 1/9 (viengungiui) arba 3/6 (vi-
sai šeimai) savaitėje Tamsta tapsi na-
riai plačiausios apimties Australijoje
Ligonių Kasoje. Šita Ligonių Kasa
yra kooperatinė, taigi, visas pelnas pa-
šalpų formoje grįžta jos nariams.
Pašalpų pavyzdžiai: Susirgęs, gulėda-
mas ligoninėje arba gydytojo priežiū-
roje slaugomas namuose Tamsta gau-
site savaitinę pašalpą nuo £4.11. 0 iki
£14. 0. 0.

Patiekles gydytojų, dan-
tų gydytojų, chirurgų ir kt. sąskaitas
Tamstai grynais gražinama apie 75%
visų Jūsų gydymosi išlaidų. Ir kuo il-
gesnį laiką Tamsta išbūsi Ligonių Kasos
nariu, tuo didesnė gydymosi išlai-
dų dalis Tamstai bus gražinta — grynais!

Teirautis pas Autorizuotus Agentus:
PUBLICITAS
153 Hindley St., Adelaide
N. S. Nesvarbu, kur Tamsta gyvena:
jokių gydytojų patikrinimų nereika-
laujama, jokių amžiaus apribojimų
nėra! Rašykite mums ir mes laišku
Tamstą apdrausime nuo ligos.

GERIAUSIA DOVANA
— KALĖDOMS —
LIETUVIŠKA KNYGA!
Raudoni batukai — intriguojančios J.
Saviškio novelės 13/6
Mėnuo, vadinamas medaus — įdo-
miausia visų Nelės Mazalaitės kny-
gų 22/6
Barono Miunchhausen'o nuotykių —
kas gi negirdėjo šito garsaus pramuš-
galvio nuotykių? — tik 11/3
Paklydę paukščiai — puikaus mūsų
beletristo J. Jankaus 2 tomų romanas.
Abu tomai už 43/3
Gabijs, vienintelis pasaulyje lietuviš-
kas literatūros žurnalas. Nr. 1 ir
2 po 9/0
Užsisakiusieji knygas gaus per
maždaug, 6 savaites. Reikalaukite mū-
sų katalogų!
PUBLICITAS
Visados Jūsų patarnavimui!

PEOPLESTORES LTD.
GOUGER ST. ADELAIDE
Prie pat Centrinio turgaus

EKSTRA STIPRUS DARBO MARŠKINIAI
Mūsų darbiniai marškiniai gaminami nuosavoje siuvykloje ir yra garantuoti. Siūti dvigubomis siūlėmis jie yra ypatingai patvarūs ir nebrangūs. Dydziai: SM iki XOS.
JUOSTUOTI MARŠKINIAI mėlyni, rusvi ir pilki — 19/11
LYGUS KHAKI MARŠKINIAI aukščiausios kokybės — 22/11

PADEKA inž. arch. V. ŽEMKALNIUI ir prof. KOLUPAILAI

A. L. Kultūros Fondo Apygardos Valdybos Pirmininkas inž. arch. V. Žemkalis, lankydamas Adelaidę spalio mėn. 5 d. lietuvių visuomenei skaitė įdomią paskaitą apie prof. Kolupailą — asmenį ir mokslininką ir patiekė gyvu žodžiu parašytą paties prof. Kolupailos laišką iš Amerikos Australijos lietuviams apie Australiją. Už tai mūsų padėka inž. arch. V. Žemkalniui ir prof. Kolupailai.
LKF Adelaidės Skyrius

P A D Ė K A

Sunkios ligos metu mūsų Motiną a. a. Juzę Matulaitienę lankiusiems bičiuliams, tiek Vokietijoje (Tuebinge-no, Augsburg, Bad Nauheimo ligoninėse), tiek čia Australijoje — Melbourne, reiškiamė gilią ir širdingą padėką. Ypatingai dėkojame p. p. Pankevičių šeimai, kuri kuone visus aštuonis jos ligos metus buvo artimiausia, ištikimiausia lankytoja ir džiugin-toja. Ačiū Soc. Gl. Moterų Draugijos narėms ir visiems palydėjusiems velionėi į Amžiną Poilsį bei išpuošusiems jos paskutinį šios žemės taką gėlių žiedais.

Dėkojame žodžiu bei raštu mus goudusiems ir užjautusiems mūsų sielvarta.
D. V. Simankevičiai ir D. Matulaitis

V E D Y B Ū

tikslu ieškau gyvenimo draugės. Am-
žius 27-30 metų, gali būti ir našlė.
Turiu nuosavą namą. Atsakysiu tik
į rimtus laiškus. Nuotrauka būtina,
nesusitarus bus gražinta.
Rašyti Australijos Lietuvis, Nr. 30.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba ir LKS "Ramovė" š. m. lapkričio mėn. 21 d., penktadienį, Osborne Hall, Gouger Street, rengia jaukų

Sokiu vakara-baliu

Šokiams gros geras džazas.
Gausus bufetas su įvairiais užkandžiais. Pradžia 20 val.
Visi tautiečiai kviečiami į šį pasilinksminimą atsilankyti.

HOTEL ANGAS

ANGAS STREET ADELAIDE

(priešais "Austral ia Hall")

Manager Peter Ardill

* MES RUOŠIAME PRIVAČIUS PASILINKSMINIMUS *

ŠALTAS ALUTIS, ŠAMPANAS, LIKERIAI — MUSŲ SPECIALY-
BĖ

Visi gėrimai į Jūsų namus pristatomi veltui.

Modernūs miegamojo, valgomojo ir virtuvės baldų komplektai*
Pavienės kėdės, tualetiniai staleliai, lovos, matracai, kilimai, lino-
leumai * Apsilankykite — įsitikinsite * Visi baldai atnaujinti *
LENGVAS ISSIMOKĖJIMAS.

HARRY E. COLES

Second - Hand Dealer, 43-45 Gouger Street, Adelaide

Specialus mėnesinis
IŠPARDAVIMAS

Evans
&
Clarke

100 Grenfell St.

ADELAIDE Tel. W 2358-9

NAUJI BALDAI:

Vyriškos spintos (gerai įrengtos)	£ 12.10. 0
Ažuolinės 4 stalčių komodos	£ 6.19. 6
Viengubos lovos su spyruokle	£ 8.19. 6
Modernus 4 gabalų miegamojo komplektas	£ 59.19. 6

BALDAI NAUJAME STOVYJE

3 gab. "Genoa" saliono komplektas	£ 9.19. 6
Stiprios spintos	£ 6.19. 6
Ažuolinės spintelės	£ 6.17. 6
Virtuvės kėdės nuo	— 0. 5. 0
Virtuvės stalai nuo	£ 1. 2. 6

Išsimokėjimui — "Lay-by" — Grynais

PIRMAUJANČIUS ADELAIDĖS BALDŲ PIRKLIUS

SKAUTŲ AKADEMIKŲ ŠVENTĖ

Spalio 18 d. Akademinių Skautų Są-
jūdžio Adelaidės skyrius paminėjo
akademines skautybės įsikūrimo Lie-
tuvos Universitete 28 metų sukaktį.
Ta proga įvykusios sveigos metu ketu-
ri skyriaus junioriai davė senjoro pasi-
žadėjimą ir jiems uždėtos spalvos. Sky-
riui dabar vadovauja senj. T. Žurauskas.

Pažymėtina, kad ASS Amerikos žem-
yne yra išvystęs stiprią kultūrinę ir
tautinę veiklą. Akademinių Skautų Są-
jūdį sudaro tremtyje atsikūrusios
V. D. Universiteto studentų organizaci-
jos — Akademinių Skautų Draugov-
ių Sambūris ir Lietuvos Studentų
Skautų korporacija "Vytis".

St.

PARTIJŲ VAIDUOKLIŲ... iš 3 pl.

ginčas tarp manęs ir mano brolio: vi-
enas norim pirkti namą, o kitas automo-
bilį...

Todėl panašius dalykus vadinti "par-
tinėmis peštyneimis", skelbti apie vie-
nybės grovimą, tai reiškia iš tikro tą
vienybę griauti.

Kiekviena paskalą apie partines peš-
tynes stumia lietuvius nuo visuomeni-
nio darbo, kurie, pagaliau, ir nesioren-
tuoja, koks čia reikalas.

Mums vienybės tiek daug netrūksta,
kaip kad rašoma. Mes turim savo chor-
us, teatro mėgėjų būrelius, šeštadie-
nio mokyklas ir t. t. ir t. t., ir daug
žmonių, kurie tikrai atiduotų paskuti-
nį pensą lietuviškiems reikalams, jeigu
nebūtų kasdien baidomi "partinėmis
dvasiomis".

Mums, pilkiems lietuviams, vienybės
netrūksta ir nereikia ieškoti į ją kelių,
nes tuo keliu yra mūsų meilė tėvynei.

M. M.

MT. GAMBIER (S. A.)

Nors lietuvių čia labai mažai ir jie
neorganizuoti, bet vis dėlto nesnaud-
žia. Tautinių šokių grupė iš aštuonių
asmenų, vadovaujama p. A. Janušai-
tienės, Civic Hall'e naujųjų australų
šokiuose sušoko Kalvelį ir Rugelius.
Apie tai vietos spauda labai gerai atsi-
liepė ir net smulkiai aprašė vyrų ir mo-
terų tautinius rūbus bei papuošimus.
Vietos R. Katalikų parapijos klebono
prašoma tautinių šokių grupę šv. Pau-
liaus salėje sušoko Kalvelį, Rugelius,
Mikitą ir Lietuvišką polkutę. Be to,
p. A. Janušaitienė padainavo solo "Ne-
liūski, lietuvi".

Vietos australams lietuvių tautiniai
šokiai ir dainos labai patiko. Šokių
grupė turi kvietimą šokti tautinius šo-
kius gruodžio 12 d. Civic Hall.
Algis Perkūnas

ISVYKO Į USA

Adelaidės lietuvių Teodoras La-
sauskas su žmona Aldona š. m. spalio
30 dieną išvyko į New Yorką per Ang-
liją.

Pažymėtina, kad tai bene pirmoji
šeima Adelaidėje, kuri išvyko į J. A.
Valstybes, nors išvykti norinčių labai
daug.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

Siame num. 2 psl. str. "Lemiamoji
jūra", pask. skil. 12 eil. iš virš. vietoj
"kad vakariečiams..." turi būti "kad
vokiečiams..."

AL Nr. 20(106) Juozo Rimo str.
"Dar apie dingusiąją kartą" sakinyje
"Priekaištai vienminčiui R. Mariui"
išbrovė klaida. Turi būti: Priekaištai
vienmečiui R. Mariui. Red.

Apie naują ir seną inteligentiją.

"Vykdymas VKP(b) CK nurody-
mus dėl savos tarybinės inteligentijos
sukūrimo, partinė organizacija atliko
žymų darbą inteligentijos kadrų pa-
rengimo srityje, jų bolševikinio auklė-
jimo reikale. Taip pat atliekamas dide-
lis darbas perauklėjime senosios in-
teligentijos, kurios didžiulė dauguma da-
lyvauja socialistinėje kuryboje."

Vilniaus konferencijoj buvo puola-
mas Pušinis (dabar pareigūnas tikybi-
nių organizacijų priežiūros reikalams)
už tai, kad jis per daug apibendrintai
"burnojas" prieš senąją inteligentiją,
nors daugelis senųjų inteligentų, esą,
"nuoširdžiai stengiasi tarnauti liau-
džiai.

Tautinė lietuvių rezistencija.

"Buržuaziniai nacionalistai, išaiškini-
ti kaip liaudies priešai, dabar nebesi-
rodo atvirai. Jie ir jų regimi bei slap-
ti pasekėjai bando apgaulingu būdu
įsprausti savo pažiūras, užmaskuoti ją
sias, kad galėtų šovinizmo nuodais
nuodyti atsilikėlius. Tai, svarbiausia,
daroma iškraipant lietuvių tautos pra-
eties nušvietimą, idealizuojant feoda-
linius laikus, (Taip dabar vadinami
kunigaikščių laikai.) idealizuojant va-
dinamąją buržuazinę - tautinį judėjimą
19-tojo amžiaus gale ir 20-tojo am-
žiaus pradžioje. Pats tas judėjimas
melagingai piešiamas kaip antklasinis,
o jo veikėjai — kaip pažangūs kovo-
tojai dėl tautos reikalo. Tuo tarpu nu-
tylima tada gimęs revoliucinis ir dar-
bininkiškas sąjūdis, jo vaidmuo ir
reikšmė lietuvių tautos išlaisvinimo
cikle, Rusijos revoliucinio sąjūdžio
įtaka, rusų darbo klasės bei bolševikų
partijos vadovaujams vaidmuo.

"Ataskaitiniuose - rinkiminiuose su-
sirinkimuose, Lietuvos Kompartijos
suvažiavime buržuazikai - nacionalis-
tinio pobūdžio pažiūros, paskirų veikė-
jų išspraudžiamos, susilaukė vieningo
ir rūstaus pasmerkimo. Komunistai tei-
singai ritalavo, kad partiniai organai
sustiprintų kovą prieš tepasitaikan-
čius buržuazikai - nacionalistinės
įtakos pasireiškimus, neprisileisti jų,
nes ten, kur susilpnėja komunistų vei-
kimas, — ten gali įsikverbti žalinga
įtaka.

"Svarbi tolimesnio kolūkių respubli-
koje įsitvirtinimo sąlyga yra vienkie-
mių sistemos — carizmo ir lietuviškos
buržuazijos palikimo — likvidavimas.
Vienkiemis sistema apsunkena techni-
kos išnaudojimą, mažina kolūkinio dar-
bo produktyvumą, kliudo įvesti tai-
syklingą sėjomainą, sudaro stabdį ko-
voje dėl tolesnio organizacinio — ūki-
nio kolūkio sustiprinimo.

"Respublikos kolūkiai, besprendami
pagrindinius gamybinius uždavinius
žemės ūkyje, turi galimybės pradėti
persikeldinti iš vienkiemių į kolūki-
nius kaimus. Lietuvos KP(b) CK ir
Lietuvos TSR Ministerijų Taryba nu-
matė kolūkiečių išskeldinimo iš vienkie-
mių priemones ir patiekė peržiūrėti jas
TSSR Ministerijų Tarybai. Mes praso-
me padėti mums išspręsti šį uždavinį."

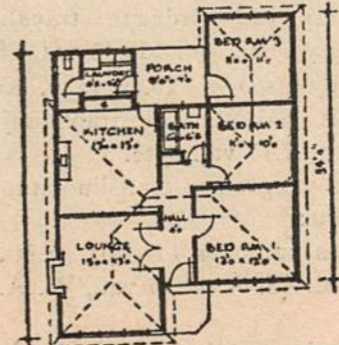
SENSACIJA!

£ 1085. 1/3 depozito
NUOSAVAS NAMAS UŽ
£ 400 DEPOZITO

12 įvairių modelių. Kaina nuo £980.
Neprifabrikuota statyba. Vidus neuž-
baigtas, tik įdėtos grindys. Po doku-
mentų įstatymo namas pastatomas
2-6 savaičių bėgyje Jūsų nuosavame
sklype. Statoma visur. Visos informa-
cijos pas firmos įgaliotinį:

J. JABLONSKIS,
1 Hamilton St., Mont Albert,
MELBOURNE, Vic. Tel. WX7396
Kreiptis sekmadieniais arba laiškais
arba skambinti.

P. S. Nepamirškite apdrausti savo ju-
domą ir nejudomą turtą.